

22. ročník

1990

1

OBSAH

Neodporujte zlému!
Požehnané násilí
Obrácená vesnice díky bibli
Pohromy působené člověkem
Bojte se Boha (7)
Předsevizet
Ježíšova osobnost — Radost
Tragický příběh Lindy
Chamberlainové
Co možná nevíte o imunitě
Láska vyměňuje plenky
Slavné ujištění
Abeceda ★ Téměř dospělým
Tyr v nás
Epištoly
Pro nejmenší čtenáře

ZNAMENÍ DOBY

Moderní svět a člověk (aneb Prostor, ve kterém žijeme)

Chceme se zamýšlet nad prostředím, ve kterém žijeme — nad tím, co člověka ovlivňuje, spoluurčuje jeho hodnoty a pohled na život. Stává se, že hodnoty, které člověk vytvořil, ho zpětně ovlivňují do té míry, že se pod jejich vlivem mění. Otázku „životního prostředí“ chápu jako problém teologický i ekologický zároveň.

To, co člověka obklopuje, ovlivňuje ho v daleko větší míře, než je obvykle ochoten uznat, a dnes zřejmě mnohem víc, než dřív. Čím se vlastně dnešní společnost tak výrazně liší od minulosti? V čem žije dnešní člověk? Odpověď souvisí s otázkou: Jak žije? Odpověď je jasná: Rychle, ve spěchu. Spěch je základním znakem moderního člověka. Stále někam spěcháme. Na tramvaj, do zaměstnání, domů, k televizi, na zahrádku, do shromáždění, na chalupu a zase dokola. Člověk cítí, že vše je v pohybu, má omezené trvání, a tolik přece toho musí stihnout. Na nic není dost času. A tak zhitne místo oběda něco ve stoje v občerstvení na rohu. Rychlost, provoznost a stálý spěch... To se projevuje i v tom, jak člověk staví.

V čem žije dnešní člověk? Žijeme v moderních stavbách z betonu a kovu. Sídliště — to je architektura, která výrazně určuje náš životní styl. Chladný a tvrdý kov zalitý v betonu působí nepoddajně a nepříjemně, na rozdíl od dřevěných domků našich prarodičů. Jeden dům, to je vlastně víc než dříve celá ulice. Jedno sídliště je vlastně slušně velké město.

Mnoho, mnoho lidí žije kolem tebe, ty je neznáš. Dříve se všichni v ulici znali a zdravili, dnes máš problém poznat všechny lidi, kteří bydlí ve stejném vchodu. Lidi na ulici neznáš. Potřebujeme přirozené byty, ne však ubytovny, ale teplé domovy, kam by to táhlo posedět, pohovořit, sdělit se s radostmi, štěstím i starostmi.

Ubývá známých i přátel. Člověk zůstává sám. Moderní společnost, to je stálý pohyb. Člověk jede do práce přečpanou tramvají. V zaměstnání se

těší, až už to skončí a zase spěchá zpět do svého „světa“ — do nového moderního bytu v paneláku. Pokud má děti a rodinu, má snad pro koho žít, není úplně sám. Ale co ten stařeček naproti, který už nikoho nemá, nebo ta paní z přízemí, která sedává na lavičce a tak smutně se dívá. Dnešní člověk utíká do své ulity, zavírá se, pouští si televizi, žije sám pro sebe. A tak směřuje jeho život k osamělosti, opuštěnosti. Zůstává nakonec sám. „Horší než špatné mezilidské vztahy je zůstat sám“ — trefný výrok z podzimu života.

Člověk potřebuje člověka. Vazby mezi člověkem a člověkem jsou nezbytné k opravdovému životu. Ale také vazby k tomu, co nás obklopuje — k přírodě, prostředí, ve kterém žijeme, jsou důležité a mají být určovány zásadami, které jsou odvozeny z Božího slova.

Protože člověk potřebuje člověka, nemá být sobec a uzavřít se do sebe (být třeba ve dvou). Kolem nás chodí mnoho lidí hledajících... člověka. Čím více lidí je soustředěno na malé ploše, tím bývá člověk opuštěnější. „Pane, nemám člověka,“ vyzývá i biblický muž u rybníka Bethesda, přesto že je kolem něj plno lidí. Kolik je rakových lidí kolem nás. Nebo snad jsme jimi i my?

Ježíšovo slovo: „Miluj svého bližního jako sám sebe“ je naprosto jasné. Na všeobecnou otázku: „A kdo je můj bližní?“ odpovídá Pán příběhem o milosrdném Samařanovi (Luk 10,27-37). Bližním je každý, koho potkáš, kdo tě potřebuje, protože ti ho do cesty staví Bůh. Nejen on je tvůj bližní, ale také ty jsi jeho bližní, tak to určil

Bůh. Nemůžeš žít bez něho, ani on bez tebe. Bůh stvořil člověka ne jako soběstačného jedince, ale jako partnera — jako někoho, kdo je odkázán na druhé. Právě mezilidské vztahy mají určovat život člověka na této zemi, a to podle vzoru Ježíše Krista. On nás učil, že každý člověk je jedinečný, v každém máš vidět dokonce Krista (Mat 25,40), protože: „Cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“

Člověk potřebuje člověka. Možná to dnes nebereš vážně, myslíš si, že si vystačíš sám. Ale zítra... zítra to třeba pochopíš. Člověk potřebuje ke šťastnému životu především Boha, ale také člověka (Mar 12,29-31). Moderní svět, moderní architektura i „moderní“ mezilidské vztahy nahrávají sobeckému, do sebe uzavřenému životu. Ale Pán nám říká: „Miluj svého bližního.“ Má to význam nejen pro něj, ale i pro tebe. Bližní je tvou šancí, kterou ti do cesty staví Bůh.

Uprostřed paneláků žijí také děti. Děti nemají tolik problémů s navazováním nových vazeb. Snadno naváží vztah a rychle se sprátelí. Jsou symbolem společenství i příslibem našich možností uprostřed odosobnělého a do sebe zahleděného světa. Snad bychom i zde mohli přeneseně citovat Ježíšovo slovo: „Nebudete-li jako děti...“ Právě radostně si hrající děti zůstávají pro nás výzvou k životu ve společenství, k hledání bližního, kterému jsme povinni láskou. Jsou výzvou k radostnému životu s druhými a pro druhé v následování Pána Ježíše Krista.

LS

vystoupil na horu...posadil se...otevřel ústa a učil je

Kázání na hoře (Mat 5-7), kterému se chceme v tomto roce věnovat, shrnuje významná Kristova slova. Radu z nich znají mnozí z paměti, vždyť jde o perly výzev i zaslíbení.

které Kristus adresoval svým následovníkům. Nejde jen o mimořádné výroky — zdánlivě téměř neuskutečnitelné — citované často i těmi, kteří v Krista neuvěřili, ale i pro křesťany náročné na požadavky, realizovatelné pouze v opravdovém následování — v životě skutečného společenství s Ježíšem Kristem. „Poď za mnou“ je vlastně rozhodující slovo určené každému, kdo na tuto cestu vychází. Kristus jako Pán tě volá na cestu následování. Ty jsi vědomě postaven do úlohy následovníka. Nemáš jednat slepě, bezmyšlenkovitě, ale rozhodovat se vždy znovu svobodně, avšak ve spolehnutí se na toho, kdo tě povolal, a bere proto na sebe odpovědnost za tebe, za tvou cestu i cíl. Kristus slibuje, že tě

vyzbrojí, vybaví silou a povede — můžeš se na něj spolehnout. Vždyť po této cestě již prošly tisíce, ba milióny — a on je spolehlivě vedl. Ale stává tě do světa, kde vládne také zlo, násilí a narušené mezilidské vztahy. V této situaci se máš osvědčit jako jeho učedník. Tvůj život se má stát svědectvím do tohoto světa se prolamujícím Božím královstvím, a tak nahlasovat blízký příchod Ježíše Krista v slávě.

Neodporujte zlému!
(Mat 5,39)

Kristova slova dokázala často šokovat, a to nejen v prvním století, ale i dnes. Normální je přece se zlem se bít, bojovat, odporovat, postavit se proti. Lidsky řečeno: Kristus žádal pěkný nesmysl. Zlo je samo o sobě zlé, špatnosti se přece nelze podvolit. Zlo má hroznou moc, šíří se la-
vinovitě, stačí špatný základ, následuje nakloněná rovina, a s tím, kdo nasedne na ten kolotoč, to jde z kopce.

Ale právě proto ti Kristus říká: Ne-
navazuj další článek řetězu, nestaň se jeho dalším okem! Bít se, odporovat, hádat se a prát — to je právě živná půda zla. Ze rvačky vzniká další rvačka, z hádky další hádka, z odporu další odpor... Z původního textu vyplývá, že neodporovat zlému, nestavět se proti, znamená totéž jako ne-
zaujímat stejný postoj (jako má ten zlý), tedy nebýt jeho obrazem v zrcadle, nejednat jako on. Ježíš Kristus nás tedy vyzývá, abychom nebojovali proti lži lži, proti bezpráví bezprávím, proti zlu zlem.

Jaký má tedy být náš postoj? Jistě je rozhodující Kristův příklad. Sotva

můžeme Ježíši vytknout, že se nevy-
pořádával se zlem, vždyť od začátku bojoval proti ďáblu. Zlé nazýval vždy zlým. Musíme tedy zlo rozpoznat a po-
jmenovat pravým jménem. Jde však o způsob, jak ho přemáháme.

Zlo má být přemoženo tím, že se „uběhá do úpadu“. Unaví se, když se nesetkává s odporem, ale člověk je ochotně snese a trpí. Zlo tak naráží na odpůrce, na kterého nestačí. Nedo-
sahuje cíl a zůstává osamoceno. Ale to platí jen tehdy, když se člověk na-
prосто vzdá možnosti odplatit „po právu“ — zlým za zlé. Jestliže se opravdu chceme vzdát možnosti od-
platit zlem, jsme ochotni vytrpět ho až po okraj, jsme tedy hotovi „nastavit druhou tvář, dát plášt či jít dru-
hou milí“, je to důkaz, že jsme se vy-
dali plně jako následovníci Ježíši Kris-
tu a spoléháme pouze na něj a jeho moc. Poroučíme zlo i odplatu Kristu. On to má vyřídít, ne já. Kristův pří-
klad však ukazuje, že zlo musí být našim jednáním odhaleno. (Nejde o jeho omlouvání, ani o sentimentál-
ní přístup).

Ale odsouzeno má být láskou. Jedi-
ně Boží láska je mocí, která dokáže zastavit zlo i toho zlého. Neexistuje

žádná jiná moc, která by dokázala zlo popřít a vymýtit. Proto musel ze-
mřít Kristus.

Ale z téhož důvodu neodporovat zlému nedokážeš, nejsi toho prostě schopen, protože to není v lidských silách. Ten, kdo chce stát čestně, přemáhat zlo láskou, to může dokázat je-
dině v Kristu. Jediný Kristus to doká-
zal, a proto jedině s Kristem to můžeš dokázat i ty. Jen ten, kdo poznal Boží lásku a odpuštění, je Boží láskou pře-
možen a jedná z pozice této lásky. Není jiné cesty.

Když jsi vyšel na cestu následování, žij zásadami Božího království, podle Krista. Bible neučí pasivitě, ale je to aktivita jiného druhu. Opuštěj, zruš navazující článek řetězu msty a od-
platy. Milost je víc než spravedlnost. „Nedej se přemoci zlem, ale přemá-
hej zlo dobrem.“ (Řím 12,21)

To nové, co Boží království přináší, se prolamuje do světa již dnes — mo-
cí Kristovy lásky skrze jeho učedníky. Království Boží záleží v nových vzta-
zích. Rozpoznává tvůj bližní v tvém jednání, že žiješ z moci nebes, že ti na něm záleží a máš ho opravdu rád? Je tvůj život svědectvím o přicházejí-
cím Božím království?

LUDĚK SVRČEK

Matouš 5,39

„Já vám říkám, abyste
neodpláceli zlým za zlé.“
Parafrázovaný text NZ

„Já pak pravím vám:
abyste neodpírali zlému.“
Kralická bible

Já však vám pravím, abyste
se zlým nejednali jako
on s vámi.
Ekumenický překlad

„Jsme posly Kristovými, Bůh vám domlouvá našimi ústy; na místě Kristově vás prosíme: dejte se smířit s Bohem.“ (2 Kor 5,20)

požehnané NÁSILÍ

Nadpis docela jistě vyvolá rozhořčení — a oprávněně. Je možné nějaké násilí označit jako požehnané? Je možné zapomenout, kolik neštěstí a bíd způsobilo? Vždyť lidské dějiny lze vidět jako mohutné řeciště, kterým se valí násilí, jež krutě potlačuje lidskou svobodu a důstojnost. Násilí má na svědomí milióny zbytečně utracených životů pro nejnižší a nejpodlejší cíle. Kolik vzdechů a slz vynutily karabáče při stavbě pyramid, mezopotámských zikkuratů a zavlazovacích kanálů. Archeologové už nikdy nevyčtou z trosek starověkých měst všechno utrpení, kterým procházeli obyvatelé, když byli vražděni a odváděni do otroctví. Propast, dělicí nás od dob starého Říma, nám dovoluje učinit si jen matnou představu o životě ponížených lidí, s nimiž mohli páni zacházet jako s věcmi. Mnohem hrůznější byly činy středověké feudální šlechty nebo inkvizice. Ale všechno předčí dvacáté století, které už dvakrát rozpoutalo celosvětovou válku — nejabsolutnější projev násilí — a vynalezlo koncentrační tábory a rakety s jadernými hlavicemi.

Zdálo by se, že odsouzení násilí musí být všeobecné a jednoznačné. Kolik však našlo obdivovatelů! Dějepisci opěvují Alexandra Velikého, návštěvníci se s úctou sklánějí v mauzoleu nad Napoleonovou rakví, dodnes někteří lidé mají v bytě portrét Hitlera a ve skříní uniformu s hákovým křížem. Někteří lidé jsou přesvědčeni o tom, že násilí bylo nejspěšnější způsobem vlády, prostředkem formování lidského myšlení a jednání. Mají po ruce důkazy. Například Řím vznikl a trval téměř výhradně násilím, a přece vnucoval svou vůli světu po dlouhá stálití. Přesto však lze říci s jistotou, že zdrcující většina lidí s násilím nesouhlasí a nikdy nemůže souhlasit.

Přiznejme si, kolikrát každý z nás pocítoval potřebu nějaký akt násilí vykonat a kolikrát jsme jej už vykonali! Co je vlastně násilí? Kde začíná? Je to každý pokus přinutit někoho, aby jednal proti své vůli, svému přesvědčení, svým zájmům a představám. Je to potlačení svobod-

né vůle. Nátlak může mít nejrozumnější formy a stupně: od určitých způsobů přesvědčování přes upevňování autority až po hrubé násilnické činy. Někdy váháme, zda některé způsoby jednání je vůbec vhodné nazvat násilím. Možná, že mnozí se budou ohrazovat, aby tím hrozným slovem byla označena snaha přimět děti k napsání úkolů, donutit dorůstající ratolet mužského rodu, aby si ostříhala vlasy nebo prodloužila sukni, je-li rodu ženského. Jiné formy násilí se dopouští kuřák, když stojí ve frontě na autobus a nutí ostatní, aby dýchali kouř z jeho cigarety. Nakonec odhodí nedopalek na chodník a donutí tak někoho, aby to uklidil. V těžké frontě stojí někdo z nás jako první. Konečně přijede autobus, ale my nenastupujeme první. Ustupujeme před lokty přeborníka, který se probil odkudsi zezadu. Jistě není třeba pokračovat... Každý může snést spoustu důkazů, že násilí v nejrozumnějších formách nás provází celým životem. Zjistujeme, že lidská společnost s ním dokonce počítá. Mocí, tedy opět určitou formou násilí, chrání veřejný zájem a zákonný řád.

Toto konstatování však nemůže ospravedlnit podivný nadpis našeho článku. Pochopíme ho teprve po vážném zamyšlení nad tím, jak se zachovat, když v našem nejvyšším dobrém a ušlechtilém zájmu stojíme před nevyhnutelnou nutností změnit něčí vůli, omezit jeho svobodu, zkrátka dopustit se nějaké formy násilí. Jak jinak dosáhnout, aby náš bližní jednal proti své vůli, představám a zvykům, a přizpůsobil se vůli cizí, kterou zřejmě chápe jako nepřátelskou a škodlivou? Je v některých případech možná jiná cesta?

Mistrem v tom, jak uskutečnit svou vůli a dosáhnout, aby se ostatní svobodně rozhodli ji podříditi, je bezpochyby Pán Ježíš. Výsledky, jichž při střetnutí s lidskou vůlí dosahuje, nepředstavitelně přesahují vliv jakéhokoli násilí a jsou trvalé, zatímco u klasických forem nátlaku zanikají spolu se silou, kterou byly vynuceny. Tou neodolatelnou mocí, kterou působí Spasitel na

lidskou vůli, je láska. Tou dokázal úžasné divy. Vzpomeňme opět Řím a srovnejme jeho násilnické snahy s vystoupením a činností Ježíše Krista. Za slávu impéria umírali římsí legionáři v sevřených kohortách často jen proto, že nešlo uprchnout, ale ve jménu Kristově umírali lidé dobrovolně a po dvou tisíciletích jsou stále mnozí ochotni snášet posměšky, ústrky a pronásledování.

Z mnoha situací, jež mohou sloužit jako příklad rozdílných výsledků, kterých dosahuje hrubé násilí, nebo neodolatelný „nátlak“ Ježíšovy lásky, můžeme vybrat jednu zvlášť výmluvnou. S Ježíšem byli odsouzeni k smrti ukřižováni dva muži. Podle trestu to byli zřejmě násilní zločinci, lotři, jak je nazývá bible. V krutých bolestech se posmívali Kristu, trpícímu mezi nimi (Mat 27,44). Na jednoho z nich však začala působit moc, jakou v životě ještě nepoznal. Uvědomil si, že nadávky, proklínání soudců a vysmívání Ježíši je tváří v tvář smrti k ničemu. Začal uvažovat o zvláštním clověku, visícím uprostřed. Když se uklidnil, vyslel bezmocným vztekem a nesmyslným odporem proti tvrdému, násilnému uplatnění soudního výroku, pochopil, že vedle něho trpí někdo, komu dosud nerozuměl a nerozumí mu nikdo z povykujících mu daleko pod ním. Člověk, odchovaný běžnou morálkou, mu ani nemůže rozumět. On sám, zvyklý odpovídat na ránu pěstí vlastní pěstí, na zabýskání nože vlastní zbraní, si teprve teď uvědomil, jak divně, směšně se zachoval ten prostřední. Když vojáci vztyčili kříž, na kterém byl přibit, a surově jej spustili do vykopané jámy, zvolal něco neuvěřitelného: „Otče, odpusť jim, nebo nevědí, co činí!“ Ano, tak to řekl, ještě mu ta slova zněla v uších. Chvilí mu trvalo, než začal chápat to neuvěřitelné. Ten muž na prostředním kříži nechová vůči svým mučitelům žádnou nenávist. On k nim necítí ani přezíravé pohrdání, ani mu nejsou lhostejní. On za ně prosí! Chce, aby bylo odpuštěno nejen vojákům, kteří konají svou povinnost, ale i těm, co se mu dole vysmívají, spílají mu, plí-

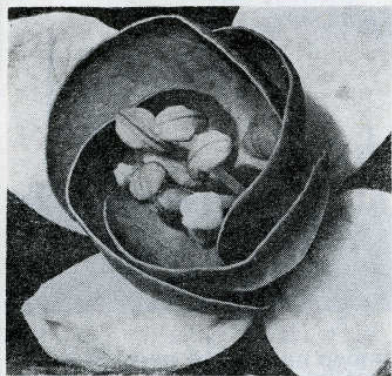
vají po něm. Vždyť on je všechny miluje! A najednou se mu divné počínání zvláštního spolupřípícího vůbec nezdálo směšné, naopak, pocítil k němu nevýslovnou úctu. Začal toužit, aby se jeho prosba za odpuštění vztahovala i na něho.

Nikdo jiný než hříšník, který si v kritické chvíli uvědomil zoufalou potřebu odpuštění, nemohl s takovou jistotou rozpoznat lásku, přibitou vedle něho. Kvůli němu se nechala přibít. Podlehl té lásce, zhroutilo se v něm všechno, co naplňovalo a určovalo dosavadní život, a když slyšel Ježíšovo ujištění o záchraně, proměnil se děsný kříž v nejpožehnanější místo na světě.

Lidé rozhodli, že lotr musí zemřít. Odepsali ho, protože nedokázali zlomit jeho vůli. Nátlak, kterým na něho působil, byl neúčinný. Spasitel ho však přemohl. A po něm přemohl milióny dalších hříšníků. Ježíšův vliv začal psát dějiny. Jiní hříšníci se spojovali, aby ten požehnaný vliv oslabili, mocní světa na něj žárlili. Mnozí proti němu bojovali. Nezničili ho však, nemohli. Ježíš Kristus neskončil na kříži svou existenci. To už věděl ten lotr. Spasitel žije a žije i jeho úžasný vliv, kterým na nás působí. Jím láme a pokořuje své nepřátele, z nichž mnozí se stávají jeho oddanými následovníky. Proti lásce není obrany.

Spasitel rozhodl, aby tato jedinečná moc působila skrze jeho učedníky. Poslal je do světa, aby se mnozí poddali jeho vůli, poddali jeho lásce a přijali záchranu pro život. Chce vyvolat řetězovou reakci svého neodolatelného vlivu. Vložil do úst apoštola Pavla i do našich úst vyznání své lásky: „Jsme posly Kristovými, Bůh vám domlouvá našimi ústy; na místě Kristově vás prosíme: dejte se smířit s Bohem.“ (2 Kor 5,20)

Milovat bližního, i proti jeho vůli, je jediné násilí, kterého se po vzoru našeho Mistra a Pána smíme dopouštět a jen to je hodno označení, jehož se mu dostalo v tom podivném nadpise.

„Světlem pro mé nohy je
tvé slovo, osvěcuje moji
stezku.“
(Ž 119,105)

obrácená vesnice díky jedné jediné bibli

V našem zahraničním časopise jsme se dočetli o zvláštním příběhu.

Jistý kazatel seděl v oddělení vlaku, do kterého si přisedl jiný cestující. Muži začali spolu hovořit a brzy se dostali na náboženství. Pastor trpělivě naslouchal, když druhý muž vychloval ateismus a tvrdě kritizoval křesťanství. Duchovní pak vysvětlil svůj postoj, vytáhl bibli a na důkaz svých slov z ní přečetl některé texty. Diskuse byla stále živější, aniž by jeden druhého přesvědčil.

Když bylo oběma jasné, že jejich rozhovor nemá smysl, rozhodlo se ticho. Pak se pastor na několik minut vzdálil z oddělení. Bibli přitom nechal ležet na místě, kde seděl. Když se vrátil, zjistil, že bible zmizela. Jeho spolucestující právě zavíral okno. Tu bib-

li totiž vyhodil. Chtěl zabránit tomu, aby ještě někdo mohl takové nesmysly číst. Dovedeme si jistě představit, že cesta dál pokračovala za ledového mlčení.

Po několika měsících zaklepal na dveře bytu duchovního neznámý muž. Představil se, že pochází z jedné sousední vesnice a bez okolků sdělil, že si přeje být pokřtěn. Kazatel se ho udiveně zeptal, do které církve nebo sboru patří. „Do žádného,“ odpověděl neznámý. „Přečetl jsem svou bibli a protože ji znám, vím, že Ježíš Kristus je můj Pán, a chci být proto pokřtěn a stát se jeho následovníkem.“

„Svou bibli?“ ptal se duchovní, „vždyť v naší zemi není mnoho biblí. Kdepak jste si ji opatřil?“

„No, to je taková zvláštní

historie,“ začal návštěvník. „Sotva si dovedu představit, že mi budete věřit, ale to, co vám budu vyprávět, je pravda. Jsem stavební dělník. Před několika měsíci jsem pracoval na jedné stavbě na dráze a tam se stalo něco podivuhodného. Když projížděl kolem vlak, přiletěla vzduchem nějaká kniha a dopadla přímo přede mne. Zvedl jsem ji a zjistil, že je to bible.“

Pastor zůstal beze slova, jako by ho opařil. Když položil návštěvníkovi ještě několik otázek, přišel k závěru, že se opravdu musí jednat o jeho vlastní bibli. Na otázku, zda nemá tuto bibli s sebou, cizí muž odpověděl: „Samozřejmě,“ a vytáhl bibli z náprsní kapsy. Kazatel ji okamžitě poznal. Byla to ona. Kniha, která mu tak dlouho prokazovala vzácné služby, nyní slouží

někomu jinému. Zde stál mladý křesťan, který díky této knize žádal o křest.

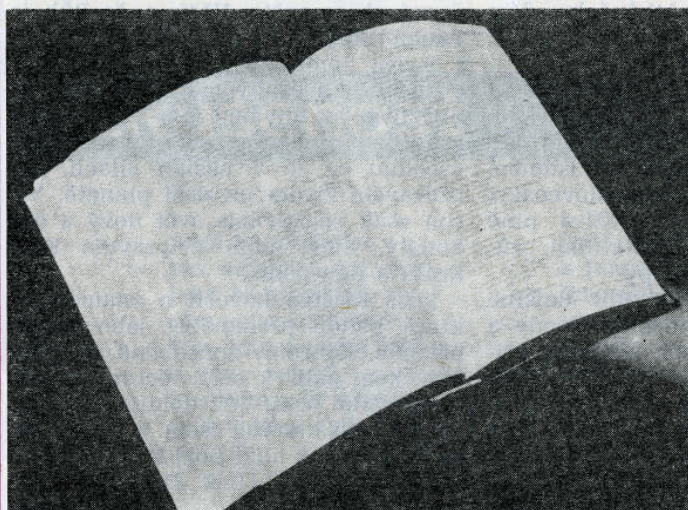
Když mu pastor vyprávěl, co se tehdy ve vlaku odehrálo a za jakých okolností vyhodil onen ateista bibli z okna vlaku, chtěl mu ji muž vrátit. Kazatel však byl jiného názoru: „Ne, nemohu ji přijmout. Musíte si tuto knihu ponechat, vždyť vám tak zázračně pomohla. A já se budu modlit za to, aby byla i jiným k požehnaní.“

Po svém křtu odešel muž domů s nadšením a přáním vyprávět jiným o tom, co se naučil z bible. Během několika let se obrátila k Bohu většina obyvatel jeho vesnice a vznikl zde nový křesťanský sbor. A to všechno díky bibli, kterou chtěl někdo zničit, a proto ji vyhodil z okna.

-r-

„Raduji se z tvého slova jako ten,
kdo našel velkou kořist.“

(Ž 119,162)

Vypráví se, že jistý otec zanechal svým třem synům jako dědictví rozlehlé pole. Před smrtí jim stačil říci, že na poli je skrytý poklad. Neřekl jim však, kde na tom poli je poklad zakopán. A tak bratrům nezbývalo nic jiného, než překopat celé pole — ale nenašli nic. Úrodu na poli však měli dobrou. Příští rok kopali ještě hlouběji, ale po nějakém pokladu nebylo ani památky. Avšak úrodu sklídili lepší než minulého roku. Třetího roku kopali až po kolena hluboko v domnění, že se jim poklad přece jen podaří najít. Nenašli zase nic. Zato však o žních úroda převyšovala svým výnosem všechna okolní pole v sousedství. Teď teprve synové pochopili, co

měl vlastně otec na mysli. Pokladem byla úroda, která byla o to bohatší, oč hlouběji kopali, a tak důkladněji obdělávali půdu.

Tak je tomu i s Božím slovem. Čím hlouběji v něm budujeme, čím víc ho studujeme, tím více pokladů v něm odkrýváme. Poklady Božího slova přirovnává žalmista ke „kořisti“. Jsou to Boží zaslíbení pro různé životní situace v dobách dobrých i zlých, různá naučení i prorocké slovo, které nám osvětluje budoucnost. To všechno ovlivňuje a usměrňuje náš život k dobrému. Proto žalmista volá k Bohu: „Kroky mé utvrzuj v slovu svém, a nedej, aby nade mnou panovali měla nějaká nepravost.“ (Ž 119,133) K. Šp.

„Až uvidíte všechna znamení,
o kterých jsem vám mluvil,
poznáte, že se blíží Boží
království ve své plné moci.“
(Luk 21,31, parafráze)

POHROMY PŮSOBENÉ ČLOVĚKEM

Lidstvo se dostalo do zvláštní situace. Přibývá nejen přírodních katastrof, ale i pohrom zapříčiněných neodpovědným zacházením s prostředky, které dal Bůh člověku k dispozici. „Římský klub“, jedna z významných organizací usilujících o odvrácení nynějších krizí, který má asi sto členů z řad vědců a politiků, napsal svou druhou zprávu slovy: „Lidstvo v kritickém bodu“.

Zpráva začíná dramatickým konstatováním: „Náhle, takřka přes noc — měřeno na historické škále — stojí lidstvo tvář v tvář množství bezprecedentních krizí: před populační krizí, před ekologickou krizí, potravinovou krizí, energetickou krizí, surovinovou krizí, abychom jmenovali alespoň několik z nich. Objevují se hrozby nových krizí, zatímco staré přetrvávají. Podle téže zprávy význam rychlého sledu krizí, které zaplavují celou zeměkouli, je v tom, že „se lidstvo ocitlo v kritickém bodu svého historického vývoje.“ (Mankind on the Turning Point, New York 1974, s. 1)

Lidé se stali nevěrnými správci Božího stvořitelského díla. Jejich prvořadý zájem o uspokojení přítomných namnoze sobeckých, ryze „konzumních“ přání se stal příčinou mnoha katastrof. Výsledkem toho je, že tenká vrstva vzduchu, půdy a vody, známá jako biosféra, na níž je závislý lidský život, byla znečištěna. Nenahraditelné zdroje se rychle vyčerpávají.

Problém znečištění vzduchu, vody a půdy dosáhl v naší době na celém světě děsivých rozměrů. V minulosti byla příroda schopna zpracovávat odpadní produkty lidské činnosti. Dnes však přelidněná města a průmysl produkují takové množství a takové druhy odpadu, se kterými se příroda není schopna vypořádat. Odborníci odhadují, že ve světovém měřítku se vyrobí 500 miliónů až jedna miliarda tun pevného odpadu a že tyto číslce se mohou zdvojnásobit každých patnáct let. Smutnou skutečností je, že podle výroky experta Arthura Purcella „odpad ve většině případů odhazujeme pod rohožku“.

Toto nebyvalé hromadění odpadu, v němž je mnoho jedovatých a nebezpečných látek, ve vzduchu, ve vodě a v půdě způsobuje závažné problémy v mnoha částech světa. Ve Spojených státech celé obce, jako například Lo-

ve Cana blízko Niagarských vodopádů a Times Beach ve státě Missouri, byly evakuovány, protože jedovatý odpad v půdě a ve vodě učinil tyto obce neobyvatelnými. V jiných městech, jako například v New Yorku a Los Angeles, znečištění vzduchu dosahuje takového stupně, že děti, starší lidé a osoby s respiračními potížemi jsou vybízeni, aby strávili každý rok alespoň sto dní doma — uzavření. V roce 1980 měly Spojené státy za úkol vydat na očistění vzduchu a vody 690 miliard dolarů.

V Indii řeka Ganga, která je znečištěna nezpracovaným kalem a odpady z obcí, měst a průmyslových podniků, ohrozila zdraví více než 200 miliónů lidí, kteří žijí podél jejího 2700 km dlouhého toku. Ve Velké Manile šest miliónů lidí pije vodu, kterou odborníci nepovažují za pitnou.

Snad nejrozšířenějším problémem znečištění naší doby je takzvaný „kyselý déšť“. V mnoha částech světa dešťové kapky na sebe vážou nečistoty a chemické látky, vznikající zvláště při spalovacích procesech v továrnách, elektrárnách a motorových vozidlech. Podle nedávných studií Spojených národů je pět až deset miliónů čtverečních kilometrů Evropy a Severní Ameriky postiženo kyselým deštěm.

Škoda způsobená kyselým deštěm na lidském zdraví a životním prostředí, je nevyčísitelná. Odhaduje se, že 20 000 jezer ve Švédsku je znečištěno kyselým deštěm a v 6000 z nich nežijí ryby. Kyselý déšť urychluje korozi většiny materiálů, včetně kovů. Mnohé z největších světových památníků, jako Parthenon v Athénách, dóm v Miláně a Trajanův sloup v Římě, jsou rozežírány kyselým deštěm. — Statistické studie jasně ukazují, že lidé žijící ve znečištěném městském ovzduší jsou více postiženi chorobami než lidé žijící v méně znečištěném ovzduší na venkově. Československo, jako průmyslový stát, prožívá plně tyto problémy spolu s ostatními průmyslovými zeměmi Evropy.

Nikdo přesně neví, kolik dalšího znečištění zemské atmosféry, vody a půdy je naše planeta schopna přimnout, než bude život lidí a zvířat ohrožen. Jisté je, že bude-li tento přítomný trend pokračovat, bude brzy život na naší planetě neodvratně ohrožen. Jako věřící lidé ovšem víme, že podobně jako měl Pán Bůh po-

slední slovo nad dosud největší světovou katastrofou — potopou, bude je mít i nad celým dnešním světem. Bůh připravuje „nové ovzduší a novou zemi“, kde bude přebývat spravedlnost (2 Petr 3,13).

Jiným alarmujícím problémem znečištění je takzvaný „skleníkový efekt“. Spalování fosilních paliv (uhlí, nafty a zemního plynu) a kácení pralesů soustavně zvyšuje obsah oxidu uhličitého ve vzduchu. Tento neviditelný plyn je životně důležitý pro zelené rostlinstvo, ale když vzroste jeho množství nad schopnost rostlin nebo oceánů, aby jej pohltily, stane se jakousi „tepelnou přikrývkou“.

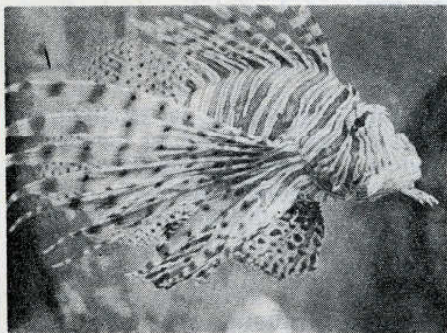
Jako sklo ve skleníku dovoluje tato přikrývka slunečním paprskům proniknout k zemi, ale brání teplu, aby se vyzařovalo zpět do prostoru. Důsledkem toho je, že se atmosféra otepluje. Toto oteplování způsobuje zpětně, že se ve vzduchu vytváří více vodní páry, čímž vzniká další „skleníkový“ plyn, který zadržuje teplo.

Agentury ochrany životního prostředí a akademie věd předpovídají, že bude-li nynější trend oteplování pokračovat, „můžeme pocítit klimatické změny již v devadesátých letech“. Stoupající teplota rozpustí sněh a led, způsobí, že se polární pokrývka scvrkne. Úroveň moří by pak stoupla, zaplavila by nízkou ležící pobřežní oblasti a drasticky by ovlivnila množství dešťových srážek. Je zde ještě mnoho nezodpovězených otázek, ale většina vědců je přesvědčena, že přibývání oxidu uhličitého v atmosféře vážně ohrozí život na naší planetě.

Jako křesťané nechceme malovat černý obraz světa. Věříme, že Bůh je Pánem dějin, Pánem nad přírodou i časem. Jemu svěřujeme budoucnost svou, našich drahých i všeho lidstva. Střízlivě se díváme na neutěšenou realitu. I my jsme ochotni vykonat všechno, co je v našich silách, pro ozdravení života na naší planetě. Vírou však očekáváme svět nový a dokonalý, který nám připravuje Král králů a Pán pánů.

Ježíš Kristus hovořil o znameních, která budou předcházet jeho druhý příchod. Pohromy způsobené na zemi člověkem patří k sérii těchto znamení. Spasitel řekl: „Až uvidíte všechna znamení, o kterých jsem vám mluvil, poznáte, že se blíží Boží království ve své plné moci.“ (Luk 21,31, parafráze)

M. SUSTEK

„Bojte se Boha
a vzdejte mu čest...
poklekněte před tím,
kdo učinil nebe, zemi,
moře i prameny vod.”
Zj 14,7

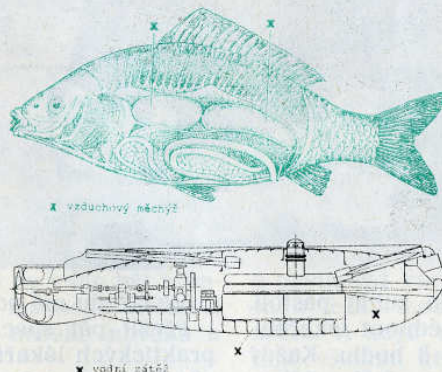
Člověk je ve své podstatě velice zvědavý, ale také zvědavý tvor. Všechno, co nemá na dosah ruky, touží ohmatat, a co nemá před očima, chce prohlédnout a prozkoumat. Tato zvědavost ho donutila, aby ozbrojil své oko dalekohledem a nahlédl do vesmíru, stejně jako za vynálezem mikroskopu se skrývá touha poznat svět, který by jinak zůstal skrytý. Vedle kosmu a mikrosvěta je zde ještě svět jiný, který člověka od nepaměti přitahuje a který dodnes ukrývá mnohá tajemství. Tímto světem jsou mořské hlubiny.

Protože lidé nejsou pro pohyb pod vodou vybaveni, hledají odedávna možnosti, jak se do hlubin dostat a jak se tam pohybovat. A tak se snad dokonce sám slavný Alexandr Veliký zapsal do dějin potápěčství. Již před rokem 300 př. Kr. si prý nechal vyrobit skleněný (!) zvon a v něm se potopil pod vodu. Škoda, že nevíme, co všechno uviděl a jaké poznatky získal. Zato však máme ověřenou zprávu o tom, že téměř o dva tisíce let později — v roce 1624 — podnikla úspěšnou plavbu první „ponorka“. Byla dřevěná a v hloubce tří až čtyř

metrů se v ní přeplavilo 15 mužů po řece Temži od londýnského Westminsteru do Greenwich. Tento rok může být považován za zrod ponorky.

Velkým problémem pro stavitele ponorek však bylo, jak řídit a měnit hloubku ponoření. Nakonec to vyřešili proměnlivou a přemísťující se vodní zátěží, kterou umístili do zvláštních nádrží. Jak se voda přečerpávala, vznikala v přední nebo zadní části nádrže vzduchová bublina, která měla vliv na to, zda ponorka klesala do hlubin nebo stoupala k hladině.

Obdivujeme se tomuto důvtipnému

řešení, ale nezaslouží si náš obdiv totéž zařízení, kterým moudrý Stvořitel vybavil rybí organismus? Když na začátku bible čteme, že Bůh dal příkaz, aby se ryby hemžily ve vodách, pak jim musel dát důmyslné zařízení, které toto hemžení umožňuje. Jak zahánějící je, že dávný biblický autor, Job, již před tisíciletími viděl to, před čím dnešní lidé zavírají oči. On totiž dává vzácnou radu, která má i lidem v našem moderním světě co říci: „... dobytka se zeptej, poučí tě, nebeského ptactva, ono ti to poví... , mořské ryby vyprávět ti budou. Kdo z nich všech by nevěděl, že ruka Hospodino-va to učinila...“ (Job 12,7-9)

A tak opět, když přemýšlíme nad dalším z lidských „vynálezů“ a obdivujeme jeho důmyslnost, musíme konstatovat, že na počátku stojí Boží stvořitelská moc. Vše, co nás obklopuje, nás nakonec vede k Bohu, který všechno spolehlivě řídí a spravuje.

Svou moc však projevuje nejen ve světě přírody, ale chce ji projevit také v našich životech. Záleží jen na tom, zda se necháme vést.

JIŘÍ DREJNAR

zkušenost

Ježíš je má láska,
bez něj jsem byl sám.
Jaký to byl život,
sám sebe se ptám?
Ten, kdo v srdci láskou
k Pánu zahoří,
pro toho svět nový
se z temnot vynoří.

Ježíš je můj přítel,
o jakém jsem snil.
Bez něho jsem s hříchem
marně zápasil.
Daruje mi radost
z nebeských zahrad,
kterou svět náš zdejší
zde nemůže mi dát.

Ježíš je má radost,
kterou jsem neznal,
dokud jsem své srdce
před ním zamykal.
S Pánem se probouzím,
s Pánem usínám,
s ním chci jednou vstoupit
tam do nebeských bran.

J. A. JELÍNEK

PŘEDSEVZETÍ

Na počátku nového roku si lidé obvykle dávají předsevzetí. Má předsevzetí nějaký význam, nebo je to pouze jeden ze zbytečných zvyků? Přemýšlím, co všechno udělám, jaký budu, čeho zanechám... Jen málokdy se mi podaří uskutečnit tyto plány a představy. Jak často se my, lidé, mýlíme, oddáváme iluzím, svůj život nežíjeme, pouze se přizpůsobujeme náročným požadavkům doby, módy a svých přání, a proto na minulost vzpomínáme s pocitem hořkosti. Někteří lidé naopak vidí minulost jako světlou stránku svého života — neustále žijí je-

nom z ní. Přítomnost jim připadá chmurná a problematická. Další skupinu tvoří lidé obávající se budoucnosti. Co přinese? Budou moci uskutečnit všechno, co si na počátku roku přáli a předsevzali? Většina lidí zapomíná žít v přítomnosti. Stále myslí, že život je zde jen pro zítřek. Je třeba se připravit na zkoušky, zaměstnání, založení rodiny, pak zajistit vzdělání a budoucnost svých dětí, jejich zaměstnání, jejich rodiny. Pak je třeba myslet na stáří, důchod...

Zítřka to udělám tak a tak Zítřka budu mít ... Zítřka půjdu ... Zítřka ... Proč

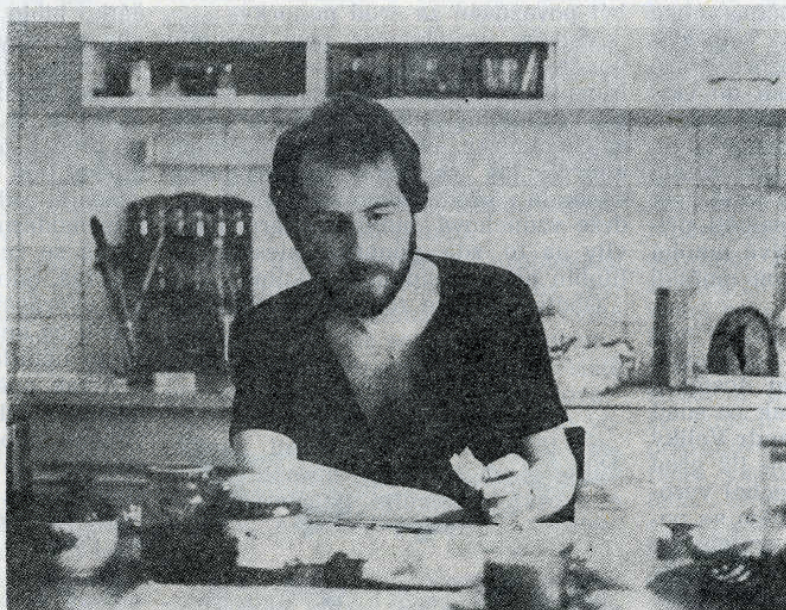
chceš čekat na zítřek? Jednoho dne už pro tebe zítřek nebude, a tys vlastně nikdy nežil. A žít jen z minulosti, jakkoli dobré, nestačí. Přítomnost se ti zdá tak krátká, že jí nepřikládáš cenu? Ale ona má svou hodnotu! Možná, že před sebou stále vidíš něco, co bys rád vlastnil — štěstí, radost, zdraví, lásku... Možná, že jednou vše získáš, možná... Uvědom si, že Bůh chce vyplnit přítomnost tvého života, chce, abys získal všechny jeho dary právě nyní.

Chceš-li najít v životě smysl, chceš-li udělat správné předsevzetí, dej

minulost do Božích rukou, přenech mu i budoucnost a plně prožij každý přítomný okamžik. Bůh ti dává dnešní den, co bude zítra, nevíš. Prožij dnešní den podle Boží vůle. Dovol, ať jej naplní Boží láska, protože láska je trpělivá, nezávidí, láska se nevychloubá a není domýšlivá. Láska nejedná nečestně, nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy. Nemá radost ze špatnosti, ale vždycky se raduje z pravdy. Ať se děje cokoliv, láska vydrží, láska věří, láska má naději, láska vytrvá. Láska nikdy nezanikne.

M. DROBÍK

**JEHO JEDINÁ
CHYBA**

Dvakrát denně si čistil zuby nejdražší zubní pastou. Dvakrát ročně se nechal zevrubně prohlédnout lékařem. Spal vždy u otevřeného okna nejméně 8 hodin. Každý den jedl čerstvou zeleninu a před každým větším jídlem syrovou stravu. Nechal si vyndat mandle. Provozoval turistiku, ale jen mírně, aby to nepřehnal. Nekouřil, alkohol nepil a neztrácel svůj dobrý humor. Měl svá životní pravidla, kterých se pevně držel. Dělal to nejlepší, co mohl, aby se dožil alespoň stovky.

Ve středu má pohřeb.

Přežil pět specialistů, kteří ho ošetřovali a několik praktických lékařů. Žil, jako by život na tomto světě byl všechno, ale zapomněl na Boha.

Takovému člověku říká Pán Ježíš v podoběnství: Blázně! Ještě dnes odejdeš z tohoto světa, a k čemu ti bude to, o co ses tak snažil? Hledej na prvním místě Boha a jeho spravedlnost. To ostatní ti už bude přidáno.

K. Šp.

DOKONALÁ SPRAVEDLNOST

Proč Bůh dopustil tolik zla, krutosti, proč nezasáhl? Kdyby Bůh ihned zničil každého, kdo spáchal nějakou nepravost, kdo by zůstal naživu? Nemusel by pak zabít každého školáka, který opisuje, protože jednou z něj vyroste podvodník, lhář, zloděj? Z některých snad, ale ne ze všech!

Není krutost na zvířatech začátkem krutosti na lidech? Ano, ale to se přece netýká mých dětí! Víš tak určitě, kde jednou skončí zloba, tvrdohlavost a neposlušnost tvého syna, tvé dcery? Kde je hranice velkého a malého zla? Je válka, kdy puma spadne na dobré i zlé, větším zlem

než úkladná a přesně připravená vražda jednotlivce? Je brutální násilí na noční ulici menším zlem než právní akt, kterým se násilí státu povyšuje nad zákon? Kde vůbec je dokonalá spravedlnost? Kde lze najít dokonalého soudce, který by viděl do srdcí lidí?

„Potom uvidíte rozdíl mezi spravedlivým a svévolníkem...“ (Mal 3,18)

„Hle, přijdu brzo a má odplata se mnou; odplatím každému podle toho, jak jednal.“ (Zj 22,12)

K. MÜLLER

Mnozí čtenáři nás žádali, abychom zhodnotili osobnost Ježíše Krista. Je to správný námět. Rozhodli jsme se věnovat tomuto tématu celý seriál, na základě známé knihy Charlese E. Jeffersona „Ježíšův charakter“.

RADOST

„Radujte se a veselte se“ Mat 5,12

Cíl celého uvažování o osobě Ježíše Krista lze shrnout do otázky: Jaký byl vlastně Ježíš člověk a jakým dojmem působil na lidi své doby?

Zkusme se zbavit představ, které nám nutí svým zobrazováním Ježíše Krista malíři, a ponechme stranou i svou obrazotvornost. Není lehké uvidět Ježíše takového, jaký ve skutečnosti byl. Mezi jeho postavou a námi uplynulo téměř 2000 let, které jako by vrhaly stín do jeho tváře a ztěžovaly nám jasný pohled. Zasloužili se o to i malíři, kteří jej nesčetněkrát zobrazovali podle svého, rovněž básníci, filozofové a myslitelé, kteří obetkali jeho osobu pavučinami lidských představ. Dokud se nám nepodaří tyto pavučiny smést, budeme vidět Ježíše v nepravém světle. Cíl — poznat Ježíše, jaký byl, by si měl určit — jak se domnívám — každý člověk. Vždyť všechny křesťanské církve převzaly od něho své jméno, nazývají jej svým Mistrem a Pánem, pokládají ho za vzor dokonalého života. Nevidíme-li Ježíše takového, jaký byl, škodíme tím sobě i ostatním. Jedině tehdy, když ho uvidíme v pravém světle, opravdu, můžeme si podle něj zaříditi svůj život a stát se těmi lidmi, jaké si nás přeje mít Bůh.

Přestaňme se tedy ohlížet na malíře, básníky a filozofy a zeptejme se, jak zapůsobil Ježíš na své současníky — vesele, nebo smutně? Mile, nebo vážně; jásavě, nebo tísnivě? O odpovědi malířů zde myslím nemusíme ani psát. Skoro všichni Ježíše zobrazili jako muže utrpení. Malovali ho ukřižovaného, umírajícího, s bolestným a sklíčeným výrazem v očích nebo na cestě ke Golgotě, klesajícího únavou pod křížem. Na nádherném obraze malíře Hunta vrhá Ježíšův kříž stín na Jeruzalém, a tím i na celý svět. Vůbec většina křesťanů ve svých představách vidí Ježíše jako muže bolesti a smutku. Goethe řekl, že křesťanství je náboženství bolesti. Je sice pravda, že tyto obrazy představují to nejdůležitější, co Ježíš ve svém životě vykonal — smrt na kříži za hříchy lidí celého světa — ale udělali bychom chybu, kdybychom si mysleli, že celý Ježíšův život, vliv a působení byly stejně pochmurné a tísnivé. Nakonec ukřižování Ježíše by mělo být křesťanům také důvodem k radosti, vždyť znamená vítězství nad smrtí, záchranu, naději, začátek něčeho nového a krásného.

Zeptejme se samotných Ježíšových současníků, jak na ně tento muž zapůsobil. Možná se podivíte, že naše zamýšlení bude patřit Ježíšovým nepřátelům. Většinou o něm rozšiřovali pomluvy a falešná obvinění. Málokdy mluvili pravdu. Ale zkusme nahlédnout do jejich tvrzení a pozorujeme, kam nás zavedou.

Rozšiřovali o něm, že je „nestřídmy jedlík“. Samozřejmě že jím ve skutečnosti nebyl, ale kdyby měl propadlé tváře, vypadal zatrpklé a smutně, těžko by jim někdo tato slova uvěřil. S takovou pomluvou by nepochodili.

Nazývali ho „píjanem vína“. Samozřejmě, že to byla škaredá pomluva. Ale Ježíšova družnost, sdílnost a celková radostnost je vedla k tomu, že si to o něm mysleli. Nepřátelé by Ježíše nikdy nemohli nazvat tímto oslovením veřejně, kdyby Ježíš chodil a žil tak smutně, jak ho líčí všechny obrazy a sochy umělců. Ježíšův přirozený projev, laskavá slova pro každého, vždy upřímná a vhodná odpověď i touha dělit se s lidmi o všechno a porozumět jim, se staly zdrojem špinavých pomluv.

Ríkali mu „přítel celníků a hříšníků“. To byli lidé, kteří stáli mimo církev a většinou i na okraji společnosti. Ježíš přinášel právě těmto lidem světlo pravdy a

lásky. Nepohrdal žádným. Nepřátelé si ale mysleli, že musí být jedním z nich, když vyhledává jejich společnost. Mohli ho však Ježíšovi nepřátelé prohlásit za dobrého společníka lehkomyšlných a svěťáckých lidí, kdyby byl přísný, vážný, nespolečenský?

Dejme dohromady tato tři obvinění a přemýšlejme, kterým směrem ukazují. Je to možná zvláštní, ale jsou nejceněnější částí pomluv, které vyslovily nepřátelské rty. Nepopíratelně dokazují, jaký Ježíš byl a jaký ne. V žádném případě nebyl zatrpklý, nevlídný, zničený, ztrápený.

Podívejme se teď na Ježíšovo vlastní svědectví — na slova, která o sobě řekl sám. Náboženští vůdcové tehdejší doby byli velice pohoršení, že se Ježíš nikdy nepostil podle jejich předpisů a nijak k tomu nevedl ani své učedníky. Půst se tehdy stal takovým rozpoznávacím znamením židovského náboženství. Každý pravověrný Žid se postil dvakrát do týdne. Jednoho dne to už lidé nevydrželi, přišli k Ježíšovi a v rozčilení chtěli slyšet vysvětlení: „Proč se tvoji učedníci nepostí?“ (Mat 9,14) Všimněme si, co Ježíš odpověděl: „Můžete přinutit mládence na svatbě, aby se postili, dokud je s nimi ženich?“ (Mat 9,15) Ježíš se zde prohlašuje ženichem. Používá výraz, který je symbolem lidské radosti. Kdo by měl být na této zemi šťastnější než ženich v den své svatby? Ježíš tím říká, že on i jeho učedníci žijí v ovzduší svatebního veselí a radosti. Z toho jasně vyplývá, že Ježíš nemohl vypadat ani působit zasmušile.

Všimněme si další události. Jednou Ježíš postavil doprostřed učedníků malé dítě a řekl: „Nebudete-li jako pachoťátka, nevejdete do Božího království.“ (Mat 18,3) Co ho tolik zaujalo na malém dítěti, že je postavil jako vzor pro všechny, kteří budou jednou žít v Boží přítomnosti? Kromě upřímnosti to byla hlavně radost. Přímá, nespoutaná, odzbrojující. Jak smutně by vypadal tento svět plný starostí a problémů bez zvonivého dětského smíchu! A nakonec: všude, kam Ježíš přišel, se kolem něj točily děti. A ty se těžko druží s člověkem, který je uzavřený a zatrpklý.

Svým učedníkům říká: „Když vás budou pronásledovat a obviňovat, radujte se a veselte se.“ (Mat 5,12) Takovou radu těžko mohl dát člověk, který by sám měl smutné srdce. A když se obrací k zástupům, říká: „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a jste obtíženi, a já vám dám odpočinutí.“ (Mat 11,28) Zatrpklý a utrápený prorok by takhle sotva mohl mluvit a ještě nepravděpodobnější je, že by jej následovalo tolik lidí jako Ježíše.

Ježíš byl radostný až do konce. Ještě několik hodin před smrtí vypráví učedníkům o radosti, která je v jeho srdci, a modlí se, aby stejnou radost měli také oni (Jan 17,13).

Ale proč tedy Nový zákon mluví o tom, že Ježíš plakal, a ne, že se smál? Asi proto, že se to stávalo velice výjimečně. Tisíce lidí chodí po ulicích; když jeden spadne a zlomí si nohu, píše o tom denní tisk. Ale těm ostatním, kterým se nic nestalo, se nevěnuje vůbec žádná pozornost. Ježíš měl tak často radostnou náladu, úsměv na tváři a veselé srdce, že to evangelisté ani nezapisovali. Takový byl. Zato když se objevily v jeho očích slzy, učedníky to doslova otrásl. A tak raději potlačili tisíc jiných věcí, aby jim zbylo místo pro překvapující skutečnost, že Ježíš plakal.

Ježíš byl opravdu radostný, plný velkých nadějí, prostě optimista. Proto i křesťan, který následuje Pána Ježíše, má být veselý a radostný.

I. SLOVÁČKOVÁ

Azaria by se dožila letos desíti let. Nikdo však nebude její narozeniny slavit. Je již dlouho mrtvá. Měla pouze devět týdnů, když zemřela. Její tajemná smrt vzrušila svět. V srpnu 1980 tato zpráva obletěla zeměkouli. Titulky se ptaly: „Byla to rituální vražda, nebo tragické neštěstí?“

Žádný motiv, žádné mrtvé tělo, žádné důkazy. A přesto byla Linda Chamberlainová odsouzena k doživotnímu vězení. Veřejnost a soud rozhodli: Tato žena brutálně zavraždila svou devítitýdenní dceru.

SLED UDÁLOSTÍ

17. srpna 1980

Devítitýdenní Azaria Chamberlainová zmizela ze stanu v kempinku u Ayers Rocku.

15. prosince 1980

Koroner Dennis Barrit zahajuje vyšetřování týkající se zmizení malé Azarie.

20. února 1981

Barrit je přesvědčen o tom, že nějaký dingo maličkou „unesl“ ze stanu. Pojednání končí prohlášením nevinny Chamberlainových.

19. září 1981

Ze soudní lékařské zprávy jednoho britského experta vyplývá, že existuje nový průkazný materiál proti Chamberlainovým. Generální prokurátor Ewingham obnovuje vyšetřování.

20. listopadu 1981

První soudní výnos je zrušen.

14. prosince 1981

Koroner G. Galvin zahajuje obnovené řízení proti Chamberlainovým.

2. února 1982

Galvin vznášá proti Lindy Chamberlainové obvinění z vraždy. Michael je obžalován jako spoluviničník. Po zaplacení kauce zůstávají na svobodě.

13. září 1982

Před porotou (9 mužů a 3 ženy) začíná v Darwinu proces. Lindy je v sedmém měsíci těhotenství. Hlavní bod obžaloby: paní Chamberlainová prý zabila svou dceru a pak mrtvolku ukldila. Aby zmátla stopy, položila Azariino oblečení poblíž jeskyně, kde žijí dingové.

29. října 1982

Porotci prohlásili Lindy a Michaela za vinné. Lindy je odsouzena k doživotí, její muž dostal 18 měsíců podmíněně, aby mohl pečovat o děti.

19. listopadu 1982

Po složení kauce je Lindy Chamberlainová propuštěna na svobodu. Probíhá odvolací řízení.

V nemocnici v Darwinu přivádí na svět svou druhou dceru Kahlii.

29. dubna 1983

Nejvyšší soud zamítá odvolání. Lindy Chamberlainová je ve vězení.

22. února 1984

Také nejvyšší federální soud zamítá třemi hlasy proti dvěma odvolání. Skupina občanů i jednotlivci se zasazují o obnovení soudního projednávání. Dingoexpert a soudní lékaři předkládají nový důkazný materiál.

12. listopadu 1985

Vláda Severního teritoria odmítá nové zkoumání důvodů obžaloby.

2. února 1986

Poblíž Ayers Rocku byl nalezen dětský kabátek. Lindy Chamberlainová jej identifikuje jako kabátek své dcery Azarie.

7. února 1986

Lindy Chamberlainová je na základě nejnovějších důkazů propuštěna na svobodu.

8. května 1986

Pod vedením soudce Morlinga je otevřen ještě jednou případ Chamberlainových.

19. března 1987

Vyšetřování, které trvalo 102 dnů a na němž bylo vyslechnuto 146 svědků, bylo uzavřeno.

2. června 1987

Vyšetřovací spis je předložen vládě Severního teritoria. Generální prokurátor Manzie vyslovuje omilostnění. Lindy Chamberlainová požaduje zproštění viny.

21. října 1987

Je přijat zákon, který umožňuje odvolání proti dosavadním rozsudkům.

15. září 1988

Rozsudky proti Lindy a Michaelovi Chamberlainovým byly zrušeny. Stuart Tipple, obhájce, se nyní zasazuje o jejich odškodnění.

JAK SE

„Dingo unesl a zabil naši maličkou,“ říkali Lindy a Michael Chamberlainovi, kteří se svými syny Aidanem a Reaganem a malou Azarií prožívali dovolenou ve stanu u Ayers Rocku, kde došlo k tragédii. Podle vlastní výpovědi seděli spolu se svými přáteli v onen večer ve středu tábořiště, když uslyšeli křik svého dítěte. Běželi ke stanu a právě ještě uviděli, jak dingo drží něco v tlamě a běží velkými skoky pryč. Svědci, kteří byli na místě, potvrdili tuto verzi. Okamžitě začalo hledání, byly nalezeny stopy dinga před stanem a krátce nato někdo objevil Azariiny dupačky a plenu bezprostředně vedle doupěte psů dingo. Dítě však zmizelo bez stopy.

Brzy se dostaly do oběhu divoké pověsti: matka prý prořízla maličké hrdlo a pak ji zakopala v poušti, tvrdily

Lindy Chamberlainová

Tragická Lindy Char

Tragický příběh začal 17. srpna 1980 v noci, když se v tábořišti u Ayers Rocku v Austrálii ztratila ze stanu devítitýdenní Azaria Chamberlainová. Její matka tvrdila, že ji odnesl dingo, australský divoký pes. Při soudním vyšetřování, které se konalo po šesti měsících, vyšetřující soudce souhlasil s tvrzením matky.

Po několika měsících však vláda Severního teritoria Austrálie tento případ obnovila a nařídila další šetření. Vyšetřování „vraždy“ a samotný proces se zapsal do historie australského soudnictví jako jeden z nejznámějších případů. Dne 29. října 1982 po více než šestihodinovém zvažování soud oznámil svůj rozsudek. Lindy Chamberlainovou prohlásil vinnou z vraždy Azarie a odsoudil ji k doživotnímu vězení. Následujícího dne byl odsouzen její manžel Michael, kazatel církve adventistů s.d., jako spoluviničník vraždy, s odkladem výkonu trestu.

Lindy, obviněná z vraždy malé Azarie, strávila ve vězení v Darwinu tři a půl roku. Michael se vzdal funkce kazatele.

Rozsudek rozdělil Austrálii na ty, kteří dál byli přesvědčeni o nevině odsouzených, a ty, kteří závěr soudu považovali za správný. Zastánci Chamberlainových rozpoutali obrovskou kampaň a snažili se prokázat jejich nevinu. Odvolání k nejvyššímu státnímu soudu v roce 1983 skončilo neúspěšně, právě tak jako odvolání k nejvyššímu federálnímu soudu v Austrálii.

2. února 1986 našla policie u Ayers Rocku malý dětský kabátek, částečně zahrabaný v zemi asi dva a půl kilometru od místa, kde Azarie Chamberlainová zmizela před pěti a půl lety. „Byl to obrovský objev,“ říká dr. Norm Young, docent na Avondale College. „Zpráva o nálezu přišla v pravý čas. Nebylo vyhnutí, muselo být přiznáno, že jde o nový, velmi důležitý důkaz.“ Ve dnech, kdy se kabátek našel, byla Lindy propuštěna z vězení.

Senzační objev přiměl královskou vyšetřovací komisi, pod vedením T. Morlinga, k novému prozkoumávání události z roku 1980. O jedenáct měsíců později předložila zprávu o 380 stránkách. Ve zprávě soudce Morling říká, že kdyby důkaz, který prozkoumal, byl předložen při procesu, soud by byl donucen nařídít porotě, aby Chamberlainovy zprostila viny. Také ostře kritizoval „vě-

O STALO?

sdělovací prostředky, soudní experti i část obyvatelstva Austrálie. Fakta sotva hovořila pro tuto verzi, zato však řada předsudků. A také zvláštní, na přírodu vázaný a podnikavý životní styl Chamberlainových. Jak jen může matka jet na dovolenou pod stan s dvouměsíčním dítětem, ptali se mnozí rozhořčeně. I když rodiče mohli dokázat, že o nemluvně bylo dobře postaráno, bylo mnohým jasné: U takové matky se jí mohlo stát ledacos!

A ještě něco: Chamberlainovi jsou adventisté, tedy věřící, kteří patří k nějakému méně známému náboženskému společenství. A Michael je dokonce vyškoleným pastorem této církve. Co člověk nezná, to je i dnes v naší osvícené době stále podezřelé. Tak došlo k pošetilým pomluvám o čarodějnictví, rituální vraždě a dětské oběti.

Meryl Streepová jako představitelka hlavní role ve filmu „Výkřik ve tmě“.

decké důkazy“, na jejichž základě došlo k odsouzení Chamberlainových.

Vláda Severního teritoria 2. června 1987 byla nucena pod tlakem důkazů vyšetřovací komise Chamberlainovy omilostnit. To však neznamenal anulování jejich obvinění. Lindy byla stále obviněna z vraždy, i když byla omilostněná. „Nestojím o to, aby mi bylo odpuštěno něco, co jsem neudělala,“ řekla tehdy. „Taková milost pro mě neznamená vůbec nic.“

Další etapou boje rodiny Chamberlainových byla snaha o očištění jména. O čtrnáct měsíců později předstoupili ještě jednou před darwinský nejvyšší soud, aby vyslechli rozsudek. Tentokrát jim bylo odevzdáno potvrzení, že jejich obvinění je prohlášeno za neplatné. V soudní místnosti vládla úplně jiná atmosféra, než jaká zde byla před šesti lety, v den vynesení rozsudku nad Lindou. Lidé zasídlící v soudním tribunálu se k Chamberlainovým chovali velmi přátelsky. Ve chvíli, kdy soud vyřkl svůj závěr, v sále se rozhostilo ohromující ticho. Z veřejné galerie pak bylo možné uslyšet výrazné oddechnutí. Vždyť už to bylo třetí „jednomyslné“ soudní rozhodnutí. Soudce Asche dal pokyn k tomu, aby rozsudek nabyl právní moci.

Novinář Bill Hitchens napsal v melbournském časopise Sun: „Jak se na ně tlačili jejich přívrženci z přečpané soudní budovy a davy stojící před ní, člověk pocítil projev velkého vítězství, které dva obyčejní lidé vybojovali na základě svého přesvědčení se zdánlivě neporazitelným systémem. Já sám jsem se neubránil rozrušení, když jsem uslyšel rozsudek.“

„Cítím se nesmírně svobodně,“ řekl Michael Chamberlain následující týden ve zvláštním rozhovoru pro rozhlas. „Cítím to tak, jako by z mých ramen spadla tíha celého světa. Je po boji a teď už nás čeká jen oslava. Alespoň si to myslím.“

Během rozhovoru dostali Chamberlainovi i dotaz, jak se vypořádají se skutečností, že mnozí Australané je pravděpodobně budou stále považovat za viníky, a to i navzdory rozsudku. „S tímto pocitem mohu žít docela klidně, protože vím, že se mýlí,“ odpověděla Lindy. „S tím musím počítat. Nejtěžší však nebude žít s touto skutečností, ale s vámi, samotnými lidmi.“

VÝKŘIK VE TMĚ

Film „Výkřik ve tmě“, který režíroval Australan Fred Schepisi, byl poprvé uveden v Austrálii 4. listopadu 1988. Byl natočen podle kritickou kladně přijaté knihy právníka Johna Brysona „Zlí andělé“. Hlavní role Lindy a Michaela ztvárnili Meryl Streepová a Sam Neill.

Film začíná přinesením dítěte Azarie Chamberlainové do shromáždění v městě Mount Isa, kde byl Michael kazatelem. Film končí opět pobožností ve sboru v Avondale College. Ve shromáždění je osvobozena Lindy, Michael a jejich děti. Píše se rok 1987. Věřící stojí a zpívají píseň „Chvalte Boha, od kterého přichází všechno požehnání“.

Film hned od začátku naznačuje v jakési předtuše, co zlého se má stát. Přivítání Azarie ve sboru je idylické — Meryl Streepová a Sam Neill se tak nápadně podobají adventistům jako Michael a Lindy. Ale když opouští sbor, zahlédne je nějaký řidič nákladáku a nazlobeně vykřikne: „Koukej se na ty prokleté adventisty.“

Film velmi opatrně, ale do podrobností ukazuje hrůzu, kterou Chamberlainovi museli prožít. Během těžké zkoušky, kdy byla Lindy obviněna z vraždy a prožila tři a půl roku ve vězení, se Michael vzdal funkce kazatele. Oba byli vystaveni zlomyslným pomluvám a pronásledování australských sdělovacích prostředků.

Lidé Lindy a Michaelovi vyhrožují smrtí. Lindy otvírá dveře telefonní budky, v tom k ní přistoupí nějaká žena a plivne jí do tváře. Michael a Lindy krácejí pomalu k budově nejvyššího soudu, zatímco vedle stojí žena, která nosí tričko s nápisem „Dingo je nevinný“.

Schepisi představuje sdělovací prostředky jako cynické a drsné — vždy připravené udělat coko-

liv pro to, aby získaly nějakou senzační zprávu. Chamberlainovy představuje jako sympatické lidi, ale nesnaží se zakrývat jejich chyby. Sam Neill je věrohodný — vypadá fyzicky i charakterově jako Michael Chamberlain — a je schopen v každé scéně vytvořit tu pravou míru citového rozpoložení. Přesvědčivě zobrazuje Michaelovy pochybnosti a zeslábnost. Na Chamberlainovy padá stín smrti a Schepisi se nevyhýbá tomu, aby zobrazil, jak klopýtají údolím.

Herečka Meryl Streepová nezklamala. Během těžké zkoušky, tj. po celou střední část filmu, udržela kamennou tvář a zpodobnila téměř k smrti vyčerpanou ženu. Meryl Streepová se úlohy zhostila skutečně mistrně. Poodkryla také druhou tvář Lindy — v soukromí pláče a dává najevo svou úzkost a strach. Často se oddává duchovnímu rozjímání a pravidelně ji vidíme, jak čte bibli.

Těsně před tím, než Lindy vstupuje do vězení, hovoří s Michaellem o tom, že bude potřebovat někoho, kdo by se o něho staral. Nabízí mu rozvod. Jde o citově velmi vypjatou scénu. Režisér ani herci však nedovolili, aby sklouzla k lacinému sentimentu.

Film celkem věrně přibližuje životní styl adventistů v Austrálii. Kamera zachytí Michaelovu knihovnu s adventistickými biblickými komentáři i specifické výrobky z adventistické továrny na výrobu potravin v kuchyni Lindy.

Jak režisér předpokládal, film sklídl úspěch i přesto, že v něm není mnoho příjemných působících scén. Je však pravdivým obrazem doby se všemi svými kontrasty a snad pomohl mnoha lidem upřesnit pohled na „tu zvláštní skupinu lidí“, kteří si říkají adventisté.

„Adventisté jsou opravdu dobří křesťané, kteří se plně angažují a pomáhají, kde se dá. Mají hlubokou víru, která se projevuje zcela prakticky v jejich životě.“ Tento názor získal Fred Schepisi, režisér filmu „Výkřik ve tmě“ při natáčení.

Protože slyšel různé „dingo vtípky“, ptal se jednoho dne, co se za tím skrývá. To bylo jeho první setkání s případem Chamberlainových. „Látka“ ho zaujala, a proto se rozhodl, že o ní natočí film. Říká: „Chtěl bych, aby se lidé zastavili a přemýšleli, a nepřetřímali slepě jako pravdu každý článek, který si přečtou, a každou zprávu, kterou uslyší nebo uvidí.“

Podle Schepisiho názoru vedlo k odsouzení Chamberlainových právě nekritické přebírání před-
sudků, které rozšiřovaly o ad-

ventistech sdělovací prostředky. Schepisi poznal adventisty jako úplně „normální“ a radostné křesťany.

Meryl Streepová, představitelka hlavní role ve filmu, se velmi pozitivně vyjádřila o vře Lindy Chamberlainové. Herečka řekla v jednom interview pro časopis „Hollywood“:

„Ona (Lindy) je velmi věřící. Při rozloučení mi věnovala svou bibli. Z ní čerpala během svého pobytu ve vězení sílu. Bylo to, jako by mi předala své srdce... Všechna síla Lindy pochází z její velké víry. Je pevnou součástí každého jejího dne. Mnoho lidí bylo udiveno neotřetelností její víry, která — potom když byla osvobozena — ještě zesílila. Lindy je pevně přesvědčena o tom, že ji osvobodil Bůh.“

Jeden z nejtěžších justičních omylů v australských dějinách. Jejimi důsledky trpí rodina (manžel Michael, synové Aidan a Reagan a druhá dcera Kahlia) ještě dnes. Lindy říká: „Co jsem u dětí zameškala, nikdy nedoženu.“

CO MOŽNÁ NEVÍTE O „imunítě“

Pro člověka je v přírodě a v živých organismech ukryta celá řada nejrůznějších tajemství. Dokonalost všeho, co vnímáme, je dokladem geniality Stvořitele.

Mnoho zásad se objevuje v poslední době v souvislosti s často vyslovovaným pojmem **imunita**. Co je to imunita? Jaký má význam?

„Imunita“ znamená „odolnost“. Tato odolnost umožňuje, aby se člověk vnitřně bránil proti všemu cizímu ve svých tkáních. Obrana organismu je řízena z podkorových center mozku, především prostřednictvím mízního neboli lymfatického systému. Imunita je dána každému člověku jako základní výbava. Také v dnešní době nám imunita neboli obranný systém lidského těla stále připomíná ledovec, který ční pouze malým vrcholkem nad hladinu, větší část je stále ukrytá. Imunitní procesy se odvíjejí již na počátku početí, kdy dvě zcela cizí buňky — samčí a samičí — spolu splynou v jednu. Od této chvíle probíhají v našem těle doslova „kouzla“. Když zvážíme skutečnost, že si plod nese na světě ve svých genetických znacích celou polovinu otce, pro matku cizího antigenního materiálu, pak vyvstává z hlediska imunity otázka: „Jak může plod přežít dlouhých devět měsíců v mateřském těle?“ Tuto otázku dosud žádný lékař, vědec ani badatel plně nezodpověděl. Pro ilustraci uvedme: transplantovaná kůže otce i plodu by v matce nepřežily ani jeden týden! Je to proto, že v určitém momentu lidského života se začínají neúspěšně uplatňovat zákony imunity, takže tělo matky by nepřijalo různorodý genetický materiál ve formě transplantované kůže.

O imunitě stručně řečeno víme asi tolik: existuje imunita **vrozená**, to je odolnost, kterou si člověk přinese při narození na tento svět, a je imunita **získaná**, kterou si člověk vytváří tvorbou speciálních protilátek vůči určitým mikroorganismům (baciilům, mikrobům, plísňím, virům) a cizorodým látkám. Také v lidském organismu však existují určité hranice obranyschopnosti. Jestliže je tato hranice překročena, dochází k onemocnění, někdy i k úmrtí jedince.

Pro zajímavost v bibli například čteme, že židé v rámci ceremoniálního zákona prováděli všem narozeným chlapcům osmý den obřezku. Proč zrovna osmý den, proč ne dříve či později? Až nejnovější výzkumy dokázaly, že osmý den má dítě nejvíce protilátek, přenesených na tento svět z matčina těla, a počítaje tento operativní zákrok velmi málo bolestivě. Skoro v této době nekrvácí a obvykle se nevyskytují žádné komplikace při hojení vzniklého poranění.

Imunologové, odborníci na problémy imunity, rozeznávají 9 až 10 druhů základních složek imunity. Jestliže je jedna z nich jakkoli porušena, člověk celkově doslova chátrá a cítí se nemocný. Těchto deset složek imunity nám připomíná 10 Božích přikázání. Také stačí překročit jediné — ať ve vztahu k Bohu či lidem — a člověk se stává nemocným hříchem. Obdobně můžeme vysvětlit Desatero našeho duchovního života. Každé přikázání je složkou dokonalé imunity. Zachování

Božích přikázání nás vlastně činí odolnými proti hříchu. Desatero Božích přikázání je zaznamenáno v bibli ve 2 Moj 20. Zde můžeme například číst výstižně a jasně sedmé přikázání: „Nesemilníš.“ Ano, promiskuitou a hříšným životem se přenáší i mnohé hlavní nemoci jako je kupříkladu kapavka, měkký vřed, syfilis neboli příjice a mnohé další. Mezi nejzákeřnější patří v posledních letech výskyt onemocnění nazvaného AIDS.

Onemocnění AIDS patří mezi velmi závažné poruchy imunity. Organismus působením určitého viru náhle nebo pozvolna ztrácí schopnost obrany. Toto onemocnění je vyvoláno virem typu HIV (z anglického Human Immunodeficiency Virus), který má dnes již šest známých modifikací. Virus se již podařilo izolovat a uměle v laboratorních podmínkách, takže se daly vyvinout rychlé diagnostické metody. Výsledkem je, že osoby nakažené virem HIV prokazují protilátky v krvi, a to již dávno před tím, než se náleza projeví prvními příznaky této zákeřné choroby. Onemocnění pochází pravděpodobně ze střední Afriky, odkud se dostalo na Haiti a odtud se rozšířilo do celého světa. Poslední statistické údaje prozrazují, že počet zasažených onemocněním na AIDS činí v těchto dnech podle Světové zdravotnické organizace na 150 000 lidí. Skutečný počet případů tohoto onemocnění se však odhaduje na více než trojnásobek.

Inkubační doba tohoto onemocnění se pohybuje přibližně od 6 měsíců do 7 let. Nejříve se dají prokázat protilátky AIDS u nemocného člověka v krvi, a to po druhém měsíci onemocnění. Virus HIV je nejčastěji přenášen promiskuitním pohlavním životem, injekční nesterilizovanou jehlou či stříkačkou, dále spermatem, poševními výměšky, vzácněji stolicí, močí a mateřským mlékem. Nutno si uvědomit, že zdravá neporušená pokožka brání proniknutí viru do lidského těla. Nenakazíme se společným užíváním nábytku, pracovních pomůcek, nádobí či přiborů. Je-li dodržována patřičná hygiena, pak se nenakazíme ani na toaletě. Nemusíme se bát nemocnému podat ruku, přivínout jej k sobě, políbit jej na tvář. Zatím je virus HIV dosti málo odolný, snadno jej zničí běžná desinfekce, dokonce i ředěný alkoholický roztok, omytí předmětu mýdlem či saponátovým prostředkem. Virus HIV sám rychle hyne, pokud je ponechán mimo své živné prostředí, tedy mimo lidské tělo. Lékaři a vědci celého světa se snaží vyrobit lék proti onemocnění AIDS. Spolehlivý lék proti AIDS dosud nebyl objeven, takže se o tomto onemocnění mluví jako o moderním „moru na hříšníky“.

V lidském i zvířecím těle jsou nejdůležitějšími zajišťovateli imunity určité bílé krvinky, zvané lymfocyty. Tyto lymfocyty dokáží vytvářet speciální protilátky proti určitým mikroorganismům, tvoří dokonalé protilátky proti cizorodým látkám, snaží se je urychleně rozložit, a tudíž co nejrychleji zlikvidovat. Tímto obranným mechanismem jsme chráněni vůči mnoha stovkám onemocnění. Zmíněných lymfocytů je několik druhů. Tyto bílé krvinky

se při určitých infekčních chorobách zmnoží až trojnásobně proto, aby chránily náš organismus. U některých onemocnění však nestačí nápor zvládnout, a proto nakonec spolu s nemocným organismem v těžkém boji umírají.

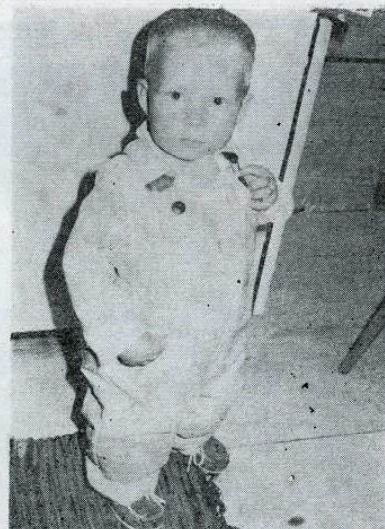
Zajímavou součástí imunity je nám dobře známé očkování. Při očkování se vlastně uměle do lidského těla vpravuje určitý oslabený infekční činitel, například virus. Je vpraven do organismu a je schopen neškodně provokovat tvorbu protilátek. Takto očkované a obranyschopné tělo se již vlastním onemocněním dokáže ubránit. Tak bylo objeveno již Pasteurem očkování proti vzteklině, potom dále proti neštovicím, před třiceti lety proti dětské obrně, dále proti tetanu, černému kašli a celé řadě dříve smrtelně nebezpečných nemocí. Dnes dokáží pracovníci imunologických odborných oddělení vyrobí úspěšně i speciální autovakcíny proti mikrobům, které i léta trápily nemocného člověka.

Nejtvrdějším oříškem k rozlousknutí v oblasti složitosti imunity jsou transplantace tkání a orgánů. Zejména v posledním dvacetiletí vědci zjišťují, jak důmyslné a složité je lidské tělo i v oblasti imunologických procesů. Kupříkladu při transplantaci ledviny je nutné, aby přes 150 antigenních znaků bylo souhlasných u dárce i u příjemce, aby ledvina byla tělem příjemce přijata. Jestliže tomu tak není, hrozí nebezpečí, že transplantovaná ledvina odmítne a svými rozpadovými produkty příjemce doslova otráví. Oblast tkáňové imunity sahá do výzkumu tvorby zhoubných nádorů i jednotlivých nádorových buněk a jenom za poodhrnutí opony u této tajemné medicínské oblasti jsou dnes udělovány Nobelovy ceny jako projev nejvyššího lidského vědeckého uznání.

Když v těle člověka z jakýchkoli důvodů začne poklesávat imunita, je to zlé. Takový člověk musí být patřičně vyšetřen a musí se udělat vše, aby došlo k nápravě. Lymfocyty a další buňky zodpovědné za imunitu se snaží udělat v regulaci co mohou, ale my jim musíme maximálně pomoci. Jak můžeme být nápomocni v udržování dobré imunity? Především to chce dodržovat správnou životosprávu, jíst zdravě, jíst čisté pokrmy (viz 3 Moj 11), přijímat dostatek ovoce a zeleniny, které obsahují hojné vitamíny — zvláště vitamín A a C, často si dopřát něco droždí, jež je doslova napěchováno skupinou B vitamínů. V ultrafialových slunečních paprscích můžeme přijmout vitamín D, pohybem na čerstvém vzduchu prokyslíme i ty naše lymfocyty, pitím patřičných bylinných čajů napomůžeme vnitřně desinfikovat organismus (např. nařezanou mátou, květ divizny, list jitrocele), nesladíme cukrem (většina mikrobů přijímá cukr jako výbornou výživu), ale bylinné čaje sladíme včelím medem. Je třeba si dopřát denně 7–8 hodin spánku, naučit se zvládnout stresy, které přicházejí, mít ve své duši pokoj, vědět jakou cestou a kam životem jdu a jaký mne čeká na konci té cesty cíl.

MUDr. JAN MIKLÁNEK

LÁSKA VYMĚŇUJE PLENKY

Ríká se, že matčina láska je něco jedinečného. Ale někdy se dostává i do svízelných situací. Dívala jsem se na legračně kreslené americké seriály Lynn Johnstonové. Při pohledu na ně se mi chtělo smát i plakat zároveň. Na obrázku je např. úspěšná, uštvaná matka, která se hrbí nad šicím strojem. Zřejmě ji honí čas. Ríká si něco pro sebe. Co povídá, je napsáno na zvukové „bublíně“ na obrázku. Samá nevybírává slova. Na dalším obrázku stojí u ní její pětiletý chlapec a nevěnně se ptá: „Maminko, máš mne ráda?“ V té chvíli se mámě zasekne šicí stroj a její napětí se zvyšuje. A na dalších obrázcích: „Mami, máš mne ráda?“ „Neotravuj pořád!“ odsekne máma. Na její tváři je vidět výraz otrávenosti. Dítě to zkouší znovu a pofukává maminku po noze v naději, že obrátí její pozornost na sebe. „Mami, mami, máš mne ráda, mami?“ Matka se najednou obrátí na syna a s hněvivým výrazem v očích křikne: „Ano, ale byla bych ráda, kdybys mě neotravoval. Zmiz!“ Dítě se otočí, běží pryč a pláče.

Matka si sklesle sedne k šicímu stroji a přemýšlí. Něco jí říká, že to měla zvládnout lépe.

Když jsem přemýšlela o poslání matky, nechala jsem se usměrnit 13. kapitolou z 1. epístoly ke Korintským, která o lásce hovoří. Přetlumočila jsem ji do našich podmínek.

Kdybych udržovala svůj dům a třeba i zahradu v bezvadném stavu a kdyby mi lidé záviděli krásně zařízený byt, ale své rodině bych nerozdávala lásku — jsem pouhá hospodyně, nic víc.

Kdybych uměla pěkně šít, háčkovat, vyrábět krajky nebo jiná pěkná díla, kdybych byla vždy vkusně ustrojená, vypadala přitažlivě a inteligentně se vyjadřovala — ale přitom bych své rodině neprokazovala lásku — nejsem nic.

Kdybych věnovala mnoho svého času sborovým záležitostem, vyučovala

děti v sobotní škole nebo chodila zpívat do sborového zpěvu, ale své rodině bych nevěnovala tolik lásky, kolik potřebuje — nic jsem nezískala.

Láska vyměňuje plenky, uklízí nepořádek, zavazuje boty — zase a znovu. Láska je usměvavá, i když je unavená nebo naprosto vyčerpaná. Láska nezavídí jiné matce, jejíž děti ve škole dobře prospívají a která, protože je nemusí doučovat a dohlížet na psaní školních úkolů, má více času pro sebe. Láska se nesnaží oslnit druhé svými schopnostmi a zkušenostmi, které získala jako matka. Láska nekřičí na děti. Láska se necítí ukřivděná, protože se nedostala k práci, kterou dnes chtěla udělat — šít, číst nebo navštívit přítelkyni. Láska neztrácí trpělivost, neřká, že má zlobivé děti, protože ji rozčiluje rámus, který dělají. Láska se neraduje z toho, když děti jiných rodičů neposlušují. Je upřímně šťastná, když děti druhých lidí svým rodičům dělají radost.

Zářným příkladem nesobecké lásky je láska Ježíše Krista k nám lidem. Jeho láska je služba nám, potřebným. Křesťanské maminky by se měly řídit jeho vzorem. Apoštol Pavel nám radí: „Jako milované děti následujte Božího příkladu a žijte v lásce tak, jako Kristus miloval nás a sám sebe dal za nás jako dar a oběť, jejíž vůně je Bohu milá.“ (Ef 5,1,2) Naučit se milovat naše děti jako Kristus miloval nás, znamená položit jejich potřeby před svoje. A nyní několik rad:

Ríkej svým dětem, že je máš rád. Každý rád slyší, že ho má někdo rád. Šeptej jim to třeba do ucha, říkej jim to příležitostně, když odcházejí do školy. Nebo si je vezmi stranou a řekni jim: „Mám tě rád.“

Projev jim svou náklonnost. Vědci tvrdí, že děti potřebují k tomu, aby prospívaly, stejně tolik dotyku, jako jídla. Děti při svém růstu stále potřebují naši náklonnost. Ta se dá projevit různým způsobem. Dováděj s nimi,

„kočkuj“ se, třeba se spolu na zemi perte. Poplácej je po ramenou, když jdeš kolem nich. Stiskni je svými rukama, když jdou do školy.

Hrej si s dětmi. Nezapomeň, že hra pomáhá vytvářet pěkný vztah mezi tebou a dítětem. Nepodceňuj hodnotu deseti minut, když budeš s dítětem třeba jezdit autíčkem v písku nebo malovat obrázek.

Naslouchej dítěti. Odlož utěrku a sehní se k němu. Podívej se mu do očí. Svým výrazem obličej se hlasem vstup do jeho radosti i zklamání.

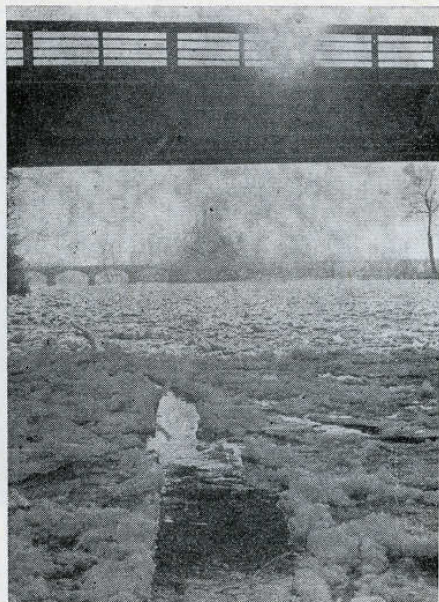
Buď k dispozici, když si chce povídat. Moudrá matka vycítí, když si chce dítě povídat, a udělá si pro tu chvíli čas. Může to být chvíle, kdy se dítě vrací ze školy a je přímo naplněno dojmy a problémy. Také to může být chvíle, kdy jde spát a v postýlce se mu rozvážejí jazyk.

Odpusť dítěti. Když Pán Bůh odpouští, „vymaže“ naše nepravosti a více na ně nevzpomíná (Iz 43,25). Podobně se musíme naučit odpouštět také my. Po přiměřeném potrestání musíme umět říct dítěti „odpouštím ti“ a pak se k němu chovat, jako by se nic nestalo. Snad si na jeho prohřešky ještě několikrát vzpomeneme, ale můžeme zabránit tomu, aby naše vzpomínka nepřiznivě ovlivnila náš vztah k dítěti.

Zajímej se o starosti a radosti každého člena rodiny. Zájem projevíš už tím, že se zeptáš: „Co bylo ve škole, Karle?“ nebo „O čem přemýšlíš v poslední době?“ Měj porozumění pro jeho problémy. Řekni: „Chápu, pro mne byla matematika také těžká.“ Lásku projev už tónem hlasu a výrazem tváře.

Hledat blaho svých dětí znamená tedy dát kvůli nim svoje zájmy až na druhé místo, vcítit se do jejich života a povzbuzovat je. Jejich úspěch bude naší nejlepší odměnou.

JEAN FLEMINGOVÁ

SLAVNÉ UJIŠTĚNÍ

**„... opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já.“
(Jan 14,3)**

Známý misionář Afriky, David Livingstone (1813 až 1873), se prodíral černým kontinentem. Provázel ho kolona najatých nosičů. Livingstone si svým pěkným vztahem získal i srdce černých nosičů. Kolona čítala na 300 mužů. Byli to oddaní lidé z kmene Makololo. Po nějakém čase Livingstone vyčerpал prostředky

k dalšímu cestování, neměl peníze na zaplacení. Podařilo se mu výměnným obchodem pohnout jistým náčelníkem na řece Zambezi, aby se staral o těch 300 domorodců do té doby, než se vrátí z Anglie. V Anglii chtěl získat další prostředky pro misionářskou práci v Africe. Svým nosičům slíbil, že se co nejrychleji vrátí, jak mu to jen bude možné. Pak je velkou lodí zaveze do jejich domovů.

Livingstone odcestoval.

Dlouho to netrvalo a lidé na řece Zambezi se nosičům začali smát. „To si myslíte, že se bílý muž vrátí? Už jste někdy viděli, že by nějaký bílý muž splnil černochům svůj slib? Je nějaký bílý muž, který by svoje peníze a čas věnoval nám, černým lidem? Cožpak s nimi nemáme dost smutných zkušeností?“ Ale lidé z kmene Makololo odpověděli: „To neznáte našeho otce! Přijde určitě a odveze nás domů.“

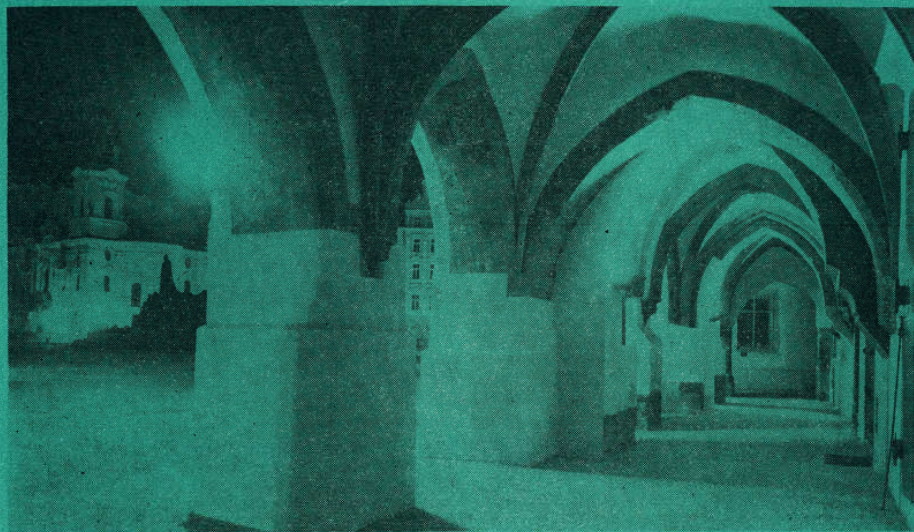
Čas plynul, uběhl celý rok. Někteří lidé z kmene Makololo onemocněli, někteří zemřeli. Uplynul i druhý rok. Domorodci na řece Zambezi se vysmívali dál. Nosiči však trvali na svém: „On se vrátí.“ A skutečně! Jednoho dne bylo slyšet v dáli na řece zvláštní hluk, nějaké rachocení, které do té doby ještě neslyšeli. Všichni utíkali k řece. Blížila se velká loď, z které syčela po-

různu pára. Byl to první parník, který plul na řece Zambezi. S radostným křikem: „Náš otec, náš otec“ se nosiči vrhli do vody, připlavali k parníku a šplhali na palubu. Tam padli věrnému Livingstonovi kolem krku.

Nezaslouží si náš Pán Ježíš aspoň tolik důvěry, jako David Livingstone? Nesplní snad svůj slib: „Zase přijdu“? Že by zrušil dané slovo? Jeho následovníci se drží pevně výroku svého Mistra: „Nebe a země pominou, ale slova má nepominou.“ (Mat 24,35) Ovšem, vědí také, že v Písmu je napsáno: „Pán neotálí splnit svá zaslíbení, jak si to někteří vykládají, nýbrž má s námi trpělivost, protože si nepřeje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání.“ (2 Petr 3,9) Ježíš Kristus zase přijde. „Přijď tedy, Pane Ježíši.“ (Zj 22,20)

K. Šp.

éměř dospělým - Téměř dospělým - Téměř dospělým - Téměř

Naše století je držitelem alespoň jednoho rekordu. Jakého? V cestování. Za posledních devadesát let lidé procestovali určitě více času než v minulých několika stoletích. A to nemluvíme o vzdálenostech. Pro některé lidi není vůbec problém sníst v Londýně, obědvat v Paříži a na večeri si zaletět třeba do Říma. Aha, už vidím tvůj protažený obličej. Ty máš jiné starosti s cestováním. — Potlach v Brdech příští neděli. — Zpáteční cesta v napěchovaném rychlíku od kamaráda v „zeleném“. — Už druhý autobus vynechal a ten třetí profrčel kolem bez zastavení. — I my cestujeme a často. Ach, to cestovatelské století!

Zdá se mi, když už jsme spolu několikrát mluvili o cestách, že je na čase, abychom přemýšleli o těch, kteří se na ně vydávají, kteří po nich chodí. K čemu by byly cesty, kdyby

Ty čtyři stránky Slovníku spisovné češtiny se seznamem slov začínajících písmenem g mne nijak nenadchly. Jedno slovo jsem si však přece jen vybral. Objevuje se i v biblickém příběhu jako podstatné jméno vlastní.

G... Goliáš

Zatím jsem se nemohl na vlastní oči přesvědčit o kráse Michelangelova Davida, ale několik kvalitních reprodukcí mne nenechává na pochybách, že je to skutečně dokonalé dílo. V obrazových publikacích jsem však nikde nenašel nejen Davidův protějšek, ale ani zmínku o tom, že by se Michelangelo myšlenkou na ztvárnění legendárního obra z doliny Ele vůbec zabýval.

Určitě jste si už toho také všimli. — Davidů dnes běhá po světě spousta (jen u nás v domě máme dva), ale s Goliášem jsem se nesetkal. Jakkoliv je pro mnohé lidi příběh o Davidovi a Goliášovi pouhou legendou, se jménem Goliáš nechtějí nic mít.

Kdo byl David a kdo Goliáš? Co je dobré, a co zlé? Zdá se mi, že i přes skeptické lámání hole nad úpadkem lidské společnosti lidé ani dnes nepřestávají rozlišovat mezi dobrým a zlým. Připouštím, že mnozí učiní radost svým předsevzetím konat dobro pojmenováním své ratolesti jménem kladného hrdiny. Ne, nikdo nechce

být Goliášem. Toho goliášovsky zlého, brutálního, vychloubačného a nestoudného je v nás však ještě stále dost.

Obdivujeme Davida, sympatizujeme s ním, ale sami nejsme schopni snést napětí nezajištěnosti pěti kamínků v mošně. Být tak Davidem! Přijít v pravý čas a zvítězit! Máme však své vlastní poznání o světě: „Ach, Davide, jak jsi krásný ve své přímočarosti, ale jak jsi bláhový. S takovou to nemůžeš vyhrát!“. Ne, nejsme ochotni jít s vlastní kůží na trh a riskovat, že všichni poznají, jak jsme ubozí, slabí a malí. Raději se uchylujeme k napodobování role po všech stránkách zajištěného Goliáše. Oblékáme na sebe brnění svých zásluh, přilbu ješitnosti a kopí urážek. (Nejlepší obrana je útok. Kopí se bude hodit.) Jak často se potřebujeme předvádět jako Goliáš v údolí Ele. Chceme sami sobě i druhým dokázat, že máme navrch, že nám to lépe myslí, že jsme všestrannější, že jsme lepší. Někdy si nedáme ani práci zakrýt gesta nadřazenosti a z nich vyplývající pohrdání. Naše jednání často vypadá jako špatně hraná parodie na slova dopisu apoštola Pavla: „... v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe.“ (Fil 2,3)

Goliášovi nepomohlo ani brnění, ani

přilba, ani kopí, ani vychloubačné řečnění, ani pohrdavý smích. Prohrál. David si k zápasu s Goliášem nevzal ani Saulovo brnění. V odmítnutí Saulovy výzbroje je ukryta i symbolika — David nechtěl zápasit s Goliášem v lidské síle. Věděl, na koho se může v zápase o dobro spolehnout: „... Hospodin nezachraňuje mečem a kopím. Vždyť boj je Hospodinův.“ (1 Sam 17,47)

Ne, nechtějme svůj zápas o dobro završit jen výběrem vhodného jména. Obzvlášť když víme, že „pomoc přichází od Hospodina“ (Ž 121,2) i pro malé a slabé — bez brnění.

Ještě mi dovolu upozornění. Davidovo přesvědčení o Boží pomoci v zápase s Goliášem vyplývalo z jeho zkušenosti s Bohem. Už dříve, než vyšel proti Goliášovi, David ušel se svým Pánem hezký kus cesty. Zázračné vítězství nad Goliášem bylo potvrzením, že Davidova cesta je správná.

Vidíte, měl jsem psát o Goliášovi a skončil jsem u Davida. Snad mi to nebudete mít za zlé, stejně jako já nemám za zlé Michelangelovi, že si dal práci pouze s Davidem a pro Goliáše, jak je mi známo, dlátem o mramor ani nezavádil. Asi věděl proč. Goliášovství je totiž na světě i bez soch a jmen stále dost, a jen David se stal vítězem.

JAN BARTA

ospělým - Téměř dospělým - Téměř dospělým - Téměř dospělým

po nich nikdo nechodil. Dnes se takovým lidem říká turisté, cestující, účastníci veřejné hromadné dopravy, pasažéři, méně už cestovatelé a trampové. Jen zřídka anebo vůbec ne, se užívá zastaralého výrazu poutníci. U slova poutník bych se chtěl však s tebou zastavit. Poutník je člověk, který někam jde. — Ne, to není přesné. Poutník je člověk, který ví, kam jde. Myslím, že když jsme hovořili o cestách, naučili jsme se o nich uvažovat v přeneseném významu. — Cesta života — Ten, kdo jde cestou života, kdo chce šťastně žít, by měl vědět, kam jde.

A je to tady! Kam jdeme? Proto se asi slovíčko poutník nenápadně a velmi rychle vytratilo z našeho slovníku. Lidé přestali být poutníky. Přestali věřit, že dojdou tam, kam si namířili. Ztratili cíl. Stali se cestovateli nebo

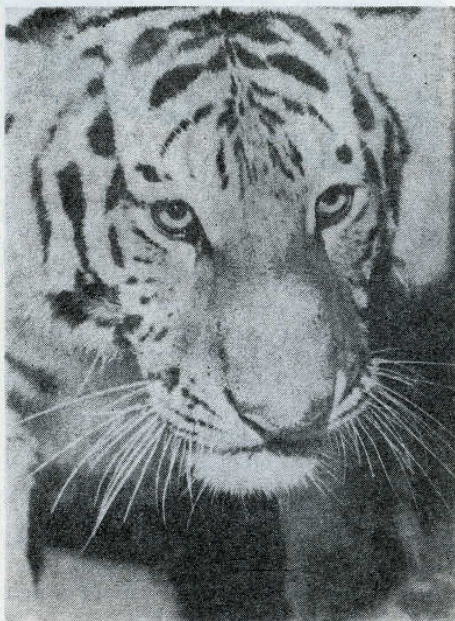
dokonce jen tuláky. Chodí z místa na místo, ale o cíli své cesty nechtějí ani slyšet, natož přemýšlet. Jejich toulání je podobné jízdě na kolotoči. I na něm se jede, ale dokola. Některí to na cestě života vzdali úplně. „S tím cílem to jsou jen povídky. My už se ohlupovat nenecháme,“ řekli si a porídili si pořádnou sedací soupravu, nějakou super obývací stěnu, nad konferenční stolek zavěsili intimní osvětlení, ke stěně postavili video, na kterém si teď pouštějí filmy svých snů. Obuli se do papučí a...

V bibli čteme také o jednom poutníku. Jmenoval se Abraham. Nebyl ani tulákem bez cíle, ani se nezabýdlel. Věděl, kam jde. „Vírou Abraham uposlechl, když byl vyzván, aby se vypravil do země, která měla být dědičně svěřena do užívání jeho rodu.“ (Žid 11,8)

Bez vědomí cíle je cestování plné nervozity. Ne, nemám obavy, že by ses zabýdlel jako ti s tou super obývací stěnou. Takové nebezpečí ti zatím nehrozí. Mám jen starost, aby ses pro ztrátu jistoty cíle nestal jen turistou nebo tulákem. Vždyť ty přece znáš cíl své cesty — ukázal ti ho Ježíš: „Nebudte smutní, věříte v Boha, věřte i ve mne. U mého Otce je domov pro všechny. Odcházím, abych vám připravil místo. Až ho připravím, přijdu, vezmu si vás k sobě a zůstanete se mnou. Kdyby to nebyla pravda, já bych vám to neřekl. Znáte cíl i cestu.“ (Jan 14,1-3)

Ježíš Kristus brzy přijde. Byl bych moc rád, kdyby zase znovu ožilo to české, možná archaické slovíčko. Nic není krásnějšího než vědět kam jít. A poutník — ten to přece ví.

JAN BARTA

TYGR

v nás

Největší kočkovitou šelmou je ussurijský tygr. Měla jsem to štěstí ho vždycky vidět jen z bezpečné vzdálenosti a za mřížemi klece zoologické zahrady. Jeho majestátná chůze a útlý trup mne fascinovaly. Jednou, těsně před krmením, jsem viděla, jak se zuřivě vrhl proti mřížím. Zřejmě ucítil pach masa. Začal řvát, vedle v kleci se k němu přidal další tygr... br... , raději jsem zamířila k antilopám. Člověk zkontroloval ussurijského tygra, zavřel ho do klece, a teď ho vystavuje zvědavým návštěvníkům. Člověk ledaskoho a ledacos dokázal zkontrolovat, ale sebe? Že by existoval ještě jiný, mnohem nebezpečnější tygr? — Tygr v nás, naše nezkrotné já! S takovým tygrem skutečně není snadné vyjít. Jak s ním žijete vy? Možná, že jste ho zavřeli do klece. Možná, že jste se rozhodli ho ignorovat. Možná, že jste to vzdali a schováváte se před ním nebo s ním chcete za každou cenu vyjít po dobrém. Snad jste proti němu vytáhli s loveckou puškou anebo ho hodláte umorit hladem.

Každý den se setkáváme s mnoha lidmi. Je to přirozené. Neobýváme tento svět sami. Dáváme si záležet, abychom před druhými vypadali co nejlépe. Kdybychom však chtěli být skutečně čestní, nemuseli bychom každého, s kým se setkáváme, varovat, aby se nenechal oklamat naším dokonalým zevnějškem? Tygr v nás teď spí, ale až se probudí...

Jenže my nechceme, aby se někdo dozvěděl, že nejme tak pokorní, klidní a dobrotiví, jak na první pohled vypadáme. Už dávno jsme se rozhodli, že když už nemůžeme tygra v nás zničit, pokusíme se ho utajit. Jednáme správně, nebo ne?

Někdo radí: „Jen buďte sami sebou. Chovejte se přirozeně.“ Jak to ale vypadá, když se někdo chová přirozeně?

A jak to vypadá, když se chová zdrženlivě?

Jeden současný spisovatel napsal: „Myslím si, a je to dosti smutné, že člověk se zpravidla zbaví pokrytectví jen na chvíli, kdy se rozzuří.“

Mladý, asi dvacetiletý muž vykřikoval jakoby v sebeobraně: „Je to marné! Já už se nezměním. Jsem prý celý dědeček a s ním to špatně skončilo. Je to hrozné, ale já už jiný nebudu.“

Že jste něco podobného už také slyšeli? Dokonce, že vy sami na obranu svých nedostatků říkáte něco podobného? Čestně jste se přiznali ke svým chybám... Tak, a je to v pořádku. Vaše chyby jako by se tímto přiznáním neutralizovaly. Prostě jste přiznali, že váš tygr kouše, a i když je z klece venku, stačí, že má na krku cedulku: „Pozor, koušu!“ Vaše svědomí je uklidněno.

I když jsme přijali biblickou zvěst o záchraně člověka zadarmo, díky Ježíši Kristu, naše jednání prozrazuje, že jsme stále ještě nespálili knihy našeho „náboženského účetnictví“. Co je to — říkáte si — náboženské účetnictví?

Většina z nás se velmi často uchyluje k předstírání. Snažíme se oklamat lidi kolem sebe, samozřejmě ve svůj prospěch. Nemáme hroší kůži, a tak hlas výčitek svědomí slyšíme občas dost silně. Snažíme se tedy různými manévry vyrovnat své chyby. Jak? Buď se snažíme své účty ve slabých chvílích vyrovnat upřímným přiznáním svých chyb (viz vyjádření dvacetiletého muže) anebo se své špatné činy snažíme „odčinit“ dojemným seznámením dobrých skutků.

Má však naše „náboženské účetnictví“ nějaký smysl? Pomůže nám to? Změní skutečně dobré skutky člověka? O čem přemýšlíte, když jsi úplně sám? Jaký jsi uvnitř pod pěknou, vlídnou, usměvavou slupkou? Co dělá tygr tvého já?

Zdá se vám, že zmíněný problém příliš dramatizují? Nevím, jak jste na tom vy, ale soudě podle sebe, domnívám se, že proti tygru v nás jsme příliš slabí. Naše skutečné pohnutky dokáží s námi v nejméně vhodné chvíli

pořádně zatočit. Jsou to impulsy, které nedovedeme ovládat. Tygr je stále v nás.

„Dokaž to sám. Zachraň se sám. Dokážeš všechno, co chceš.“ Ano, to jsou slova písně, kterou zpívá celá naše planeta. Snad je to velmi populární píseň, ale podle slov Pána Ježíše není pravdivá. Pán Ježíš vyslovil svá slova jasně a důrazně: „Beze mne nemůžete nic učinit.“ (Jan 15,5) Věděl, že člověk nemůže v tomto ohledu sám něčeho dosáhnout.

Když si tedy nemůžeme pomoci sami, jak se dostaneme ze začarovaného kruhu našich problémů?

Pán Ježíš ještě řekl: „Nebo přišel Syn člověka, aby hledal a spasil, což bylo zahynulo.“ (Luk 19,10)

Jediná cesta k záchraně spočívá v samotném Ježíši. Ježíš Kristus dobře věděl, co potřebujeme. Znal cestu k nápravě: „Já jsem ta cesta.“ (Jan 14,6) Dobře také věděl, kým je On sám.

A to je velmi důležité. Jestliže je Kristus tím, za koho se prohlašoval, pak má každý z nás naději. Bez ohledu na to, kde jsme a jací jsme.

Pán Ježíš chce, aby každý z nás udělal následující: Především musíme přiznat, že se sami nedokážeme zachránit. Těžko může pro nás něco udělat, když říkáme: „Ne, děkuji, nechci, já si docela dobře vystačím sám.“ Pán Ježíš chce pro nás udělat to, co my sami udělat nedokážeme.

Jenže svět si dál zpívá svou písničku: „Vše je docela v pořádku. Nic nepotřebujeme!“ Pyšné srdce si těžko přiznává, že potřebuje pomoc.

Zklamání, prázdnota, zoufalství, pocit porážky, z níž není východiska, mohou být pro nás velkým štěstím, jestliže nás přivedou k tomu, který říká: „Já jsem cesta.“

Stojíte tedy před rozhodnutím. Buď si přiznáte, že zápasíte s tygrem, který přinejmenším neutralizuje všechny vaše dobré snahy, anebo se budete dál přetvařovat a s tygrem zápasit?

Nechci, aby to znělo pyšně, ale já jsem si marnost svého boje s tygrem přiznala.

-mjb-

epistoly

známému
neznámému
malému chlapci
opuštěné sousedce
nemocné kamarádce
rodičům
smutným

Když se potkáme na chodníku, tuším, že neseš v sobě podobné myšlenky a pocity jako já. Jsou jako střídavý proud s amplitudami slunečních hodin nahoře a s minusovými hodnotami všech důvodů ke smutku.

Když vnímám tvé nervozní postávání ve frontě, několik míst za mnou, jsem ráda, že já jsem dnes o trošku klidnější a snad bych tě i pustila před sebe. Vím, že možná už zítra budu taky tak pospíchat a u pultu to bude nekonečné.

Když je v metru tak málo lidí, že můžeš sedět proti mně a já se ti mohu dívat do tváře, snažím se uhod-

nout... Ano, uhodnout, protože ve tvé tváři se nedá vždycky číst. Některé řádky zakrýváš. Zbytek musím uhodnout, věty jsou neúplné, ale mám ráda to čtení. Tím čtením ve tváři člověka ožívám sama v sobě i já.

A všechno, co ve tvém obličejí vyčtu, je pro mě zprávou, poselstvím, z kterého jsem trošičku — šťastná. Opravdu. Něčemu v člověku jsem porozuměla. Našla jsem nějaký lidský kód.

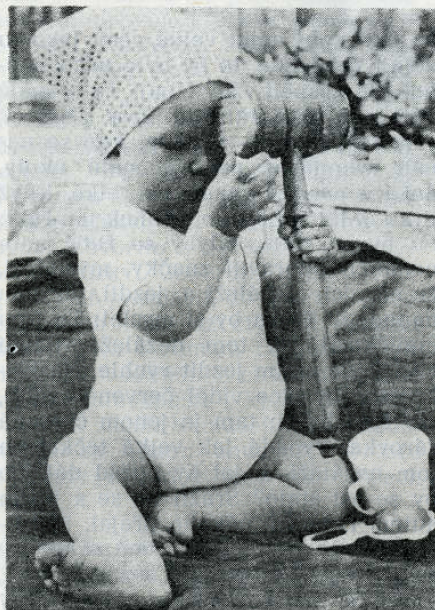
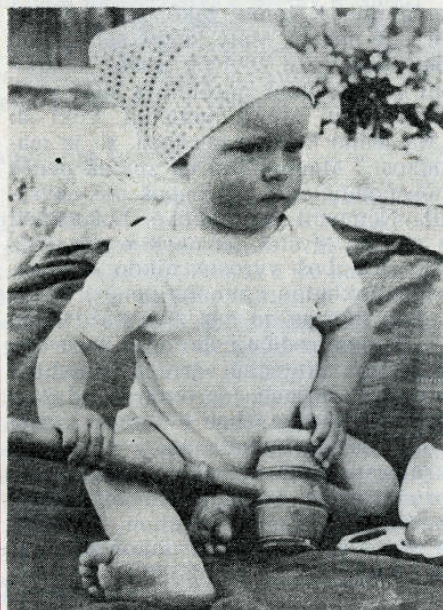
Jsou-li smutky a starosti společným jmenovatelem života všech lidí, máme jistě i podobné důvody k radosti. Všichni přece šijeme — každý svou

jehlou — stehy svých dnů. Snad ani nevidíme začátek a konec nitě. Čas jako tvrdý náprstek povinností nás denně nutí dělat další steh a my snad ani nevnímáme, jak má vypadat celá výšivka.

Budu ti na této stránce posílat epistoly — dopisy o takových a ještě úplně jiných věcech. Někdy bude dopis určen těm, kteří si nevěří, někdy smutným, jindy agresivním. Smutků i radostí, o které se můžeme podělit, je mnoho. Psalo by se mi lépe, kdybych někdy dostala dopis i od tebe.

Parla

Nebud' příliš
spravedlivý ani
nadmíru
moudrý; proč by ses
měl ničit?
Kaz 7.16

umíš se dělit?

„Pepo, mám hlad jako vlk. Dej mi kousek chleba.“ „Kdepak, ten chleba je tak právě pro mne,“ odpověděl Pepík svému kamarádovi Mirkovi. Přitom si ukousl pořádné sousto. Mirek se jen smutně díval.

Jistě si řeknete, že ten Pepa není dobrý kamarád. Měl krajíc chleba s máslem a ... jeho kamarád neměl nic. Nemohl se s ním rozdělit?

V biblí čteme příběh o docela jiném chlapci. Byl pěkný letní den. Pán Ježíš se zastavil na louce, aby si odpočinul. Šlo s ním hodně lidí. Za chvíli jich bylo kolem něho asi pět tisíc. Pán Ježíš jim vyprávěl o Božím království. Všichni pozorně naslouchali a nikoho ani nenapadlo, že je čas jít domů. Ani necítili hlad. Čas plynul, už bylo dávno po poledni. Potom už byli všichni hladoví, ale žádný z nich neměl nic k jídlu. Skutečně žádný? — A přece, byl tam jakýsi chlapec. Měl u sebe pět bochánků chleba a dvě ryby. Nevíme, jak se jmenoval, v biblí to není napsáno. Copak asi udělá? Mohl začít jíst své chlebičky. Ale přišel k němu učedník Ondřej, položil mu ruku na rameno a řekl mu, že Pán Ježíš potřebuje jeho chléb a ryby.

Představte si, děti, chlapec měl odevzat ten chléb, na který se tak dlouho těšil. Teď by ho měl dát pryč. Měl by darovat všechnen chléb, a jemu by

nic nezůstalo! Pán Ježíš by rád měl jeho chléb. Jestlipak ten chlapec bude teď myslet jen na sebe, nebo bude myslet i na ostatní? Naučil se už dávat? Naučil se už rozdělit se s druhým? Mohl si říci: „Maminka dala ty chleby mně, tak nikomu nic nedám.“ Ale chlapec nebyl sobecký, šel k Pánu Ježíši, otevřel svou tašku a do rukou Pána Ježíše vložil chleby a ryby. Pak se stalo něco, na co nezapomněl ani chlapec ani těch pět tisíc lidí. Z těch pěti chlebů a dvou ryb se udělalo v Ježíšových rukou tolik jídla, že se všichni mohli dosyta najíst.

Tak je tomu dodnes. Kdo dovede dát hladovému, jako by dával svůj dar do Božích rukou, Pán Bůh požehná dar i dárce.

Pepa, o kterém jsme si říkali na začátku, to asi nevěděl, proto svůj chléb snědl sobecky sám a Mirkovi nedal ani kousek.

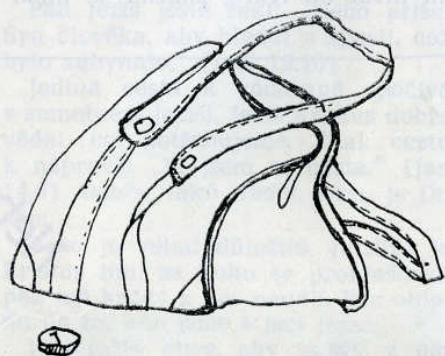
A teď se zamysleme nad sebou. Chceme si také všechno nechat vždy jen pro sebe? Zapamatujme si dnes dobře: kdo se umí rozdělit s jinými, pozná, že mu Pán Bůh žehná. Budou ho mít rádi lidé a bude z něho mít radost i Pán Ježíš.

K. Šp.

záleží na každé maličkosti

„Kdo je věrný v nejmenší věci, je věrný také ve velké.“ (Luk 16,10)

Děti, vzpomeňte si, co všechno děláme během dne. Skoro každý den musíme udělat nějakou práci, která se nám vůbec nelíbí. Proč si musíme vždy večer uklidit hračky, když si s nimi budeme zase hrát? Někdy se nám také nelíbí, když si máme čistit každý den boty. Vždyť si je při chůzi znovu ušpiníme. A co teprve, když si vzpomeneme, že musíme mamince v kuchyni „pořád“ mýt nádobí a ještě utírat. To se nám také nelíbí.

Jirka začal právě chodit do školy a učí se psát. Ve škole slyšel, jak je důležité, aby všechna písmenka „seděla“ pěkně na lince. „Proč?“ myslí si. Záleží skutečně na každé řádce nebo tečce? Stane se vůbec něco, když na tečku zapomeneme?

Jirka by raději dělal něco „důležitějšího“, to by se mu víc líbilo. Chtěl by řídit auto jako tatínek nebo dokonce obsluhovat obrovský jeřáb, jak to viděl na stavbě sousedního domu. Kdy-

by tak mohl dělat velké věci, jako to dělají velcí lidé, to by bylo něco jiného! Ale dospělí vždy říkají, že ty malé věci jsou také důležité. Proč vlastně?

Je to proto, že jen ten, kdo se naučil vykonávat pečlivě malé úkoly, dokáže později vykonat i velké. Když Jirka chtěl řídit auto, tatínek mu řekl: Co by se stalo, kdyby se řidič auta nenaučil dopravní značky, myslel si, že na nich nezáleží a jezdil, jak mu napadne? Třeba by si myslel: To jsou maličkosti, na tom nezáleží. Hlavní věc je, že umím jezdit rychle. Na křižovatce by sice viděl červené světlo, ale řekl by si: tam je jenom červená žárovka, vypadá jak velká tečka, na tom nezáleží. A jel by pořád dál. Co by se asi stalo? Srazil by se s jiným autem nebo by někoho přejel. Nemůžeme tedy říci, že červené světlo je maličkost a že na něm nezáleží.

Určitě vás maminka poslala někdy

nakoupit. K tomu také patří vrátit přesné peníze. Malý Luboš šel jednou nakupovat. Ze zbylých peněz si koupil bez dovolení zmrzlinu a ještě ztratil korunu. Ani ji nehledal. Řekl si: „Na jedné koruně nezáleží, to je maličkost.“ Maminka si na zbytek peněz nevzpomněla, a tak Luboš nic nevrátil. Nenaučil se poctivě hospodařit s penězi. Myslel, že na tom nezáleží. Ale až Luboš vyroste, nikdo mu nesvěří pokladnu s mnoha penězi.

Pán Bůh se na nás dívá každý den — ať jsme rodiče nebo děti. Pozoruje, zda jsme skutečně věrní a spolehliví v malých věcech. Jen tenkrát, když se bez přestání snažíme být věrní v malých věcech, budou nám v nebeském království svěřeny velké věci. Chceme proto prosit Pána Ježíše: Milý Pane Ježíši, pomoz nám, abychom byli věrní v malých věcech, a dokonce i tehdy, když se nám to nelíbí.

K. Šp.

Vrácení kostelů v SSSR

Představitel Rady pro náboženské záležitosti při vládě SSSR, Genrich Michajlov, uvedl v časopise Nedelja č. 26/1989, že v prvním pololetí roku 1989 bylo církvím vráceno 2100 budov, z toho 1500 bohoslužebných objektů. Tempo těchto změn však je příliš pomalé a naráží na malé pochopení místních úřadů. V zemi se nachází celkem 18 000 kostelů mimo provoz. Dvě třetiny slouží jako obchody, tělocvičny, muzea, koncertní sály, ale také jako garáže nebo pivnice. 5000 kostelů je v havarijním stavu a čeká na opravu. Věřící různých církví vedou vyčerpávající a v mnoha případech zdánlivě ztracený zápas o předání chátrajících kostelů farním obcím. V ukrajinském Ivanovu držela skupina pravoslavných křesťanů hladovku. Genrich Michajlov konstatuje, že Rada pro náboženské záležitosti chce překonat starou praxi a uvést sovětskou církevní politiku do souladu se Závěrečným dokumentem vídeňské konference.

Poprvé od roku 1918 se konaly bohoslužby v katedrále, která je součástí moskevského Kremlu. Patriarcha Pimen se účastnil oslav 400. výročí ruského partiarchátu.

Z Austrálie

V Melbourne se konala Světová konference náboženství pro mír. Konference byla pátým setkáním představitelů jedenácti hlavních náboženství ze 60 zemí světa.

Účastníky konference byli křesťané, muslimové, buddhisté, hinduisté, judaisté, džinisté, konfucianisté, sikhové, zarathustralisté a představitelé tradičních náboženství z Afriky a Ameriky. Konference tohoto typu jsou dokladem toho, že nejdůležitější náboženství mají snahu spolupracovat ve jménu bratrství a lásky k bližnímu.

Adventist World Radio

Zvěstování evangelia rozhlasem naší církve (Adventist World Radio) rychle pokračuje. Začalo v Egyptě roku 1971, ale rozšířilo se i na jiné kontinenty. Na ostrově Guam v Tichém oceánu vysíláme pravidelně od roku 1987. Posluchači se hlásí v dopisech k dalšímu studiu biblických pravd. Dosud jsme obdrželi více než 10 tisíc dopisů. Mnoho z posluchačů je už pokřtěno. V Evropě máme krátkovlnný vysílač v Itálii a v Portugalsku. Týdně vysílají 70 hodin ve 20 různých

jazycích. Naši práci povzbuzuje stále zvyšující se počet zájemců o další studium biblických pravd.

Vztah státu k církvím v SSSR

Pracovník Rady pro náboženské záležitosti církví při radě ministrů v SSSR, K. Moldobajev, v rozhovoru se zástupci tisku mimo jiné řekl: Jedním z významných svědectví změn mezi státem a církví byly oslavy tisíciletí pokřesťanství Rusi. S našimi církevními představiteli se jich zúčastnilo 211 zahraničních delegací z 89 států. Bylo to nejreprezentativnější náboženské fórum ze všech, k nimž ve světě kdy došlo. Chtěl bych ještě dodat, že v tomto roce mohamedánské společenství evropské části SSSR a Sibíře oslavuje 200 let své organizace. Existují specifické problémy v náboženské politice, které vyplývají z toho, že v SSSR působí přes 40 vyznání. Otvírání nových pastoračních středisek klade nároky na větší potřebu kněžských kádrů. V současnosti působí v SSSR 21 duchovních škol: teologické akademie a semináře ruské pravoslavné církve, učiliště mohamedánské, katolické semináře, semináře gruzínské církve a židovská škola. Přípravuje se otevření dalších škol. Neustále vzrůstá také vydávání náboženské literatury. V baptistickém měsíčníku, který spolu s jinými náboženskými časopisy začal vycházet v roce 1989, nazvaly předešlý rok „rokem šíření bible“, která je již dnes dostupná každému člověku. Cesta, kterou nastoupil Sovětský svaz, vede k plným náboženským svobodám. Existence náboženství a věřících lidí — to je reálná skutečnost, se kterou je třeba počítat.

Z Jižní Ameriky

Latinskoamerická rada církví měla své druhé valné shromáždění v Sao Paulo v Brazílii. Přijala výzvu křesťanským církvím, které si budou v roce 1992 připomínat 500. výročí objevení Ameriky. Rada očekává, že oslavy vyjádří „pokání a vinu křesťanů za hříchy spáchané především proti původnímu obyvatelstvu a proti černochům“. Do nového sekretariátu bylo zvoleno také několik zástupců letničních církví. Při zasedání rady se rovněž hovořilo o rychlém růstu letničních církví. Generální tajemník Filipe Adolf prohlásil, že v příštích deseti letech bude až čtyřicet procent obyvatelstva v zemích Latinské Ameriky pařit k letničním církvím. Jsou to „církve budoucnosti“, které vyrůstají z kořenů země. Nemusejí se rozhodovat, že se ujmou chudých, protože problémy chudoby jsou ve sborech živé.

Rozhovory baptistů a luteránů

Cílem teologických rozhovorů obou církví je vysvětlit rozdíly ve věrouce. Baptisté se budou snažit o to, aby luteráni zrušili odmítavou formulaci proti novokřtěncům z luterského vyznání víry ze 16. století. Luteráni zase doufají, že baptisté projeví větší pružnost v otázce křtu. Kromě otázek o křtu bude dalším tématem rozhovorů otázka „víry a učenictví“. Z prvního okruhu rozhovorů v NSR vyplývá, že navzdory trpkým rozporům obou protestantských církví od dob reformace se dnes jeví víc vzájemného porozumění pro toleranci a oboustranné uznání.

Ještě k Arménii

Není to tak dávno, co otřásla světem zpráva o mimořádné přírodní katastrofě v Arménii. Na zmírnění následků zemětřesení se podílelo mnoho lidí z celého světa, také věřící naší církve v Československu.

Kdo vlastně jsou Arméni a co o nich víme z historického hlediska? Podle ústního podání přinesl křesťanství mezi Armény učedník Pána Ježíše, Tadeáš — Tadeus. Zmiňuje se o něm evangelium Matouše 10,3. Tadeáš údajně Arměncům přinesl zvěst o Ježíši Kristu a stal se jejich prvním biskupem. Ovšem historicky spolehlivé zprávy o arménských křesťanech pocházejí až ze století druhého. Plně a systematicky rozvinul misii mezi Armény Rehoř Illuminator kolem roku 300. Pro křesťanství získal i panovnický rod. Stal se nejvyšším biskupem s titulem patriarcha — katholicos (obecný). Z jeho nástupců nejvíce vynikl Izák Veliký, který dal přeložit bibli do arménštiny. V důsledku toho se stala arménština bohoslužebným jazykem. Největšího rozkvětu dosáhla arménská církev v poslední třetině prvního tisíciletí. Rozvinula mohutnou misijní práci v sibiřských oblastech.

V jedenáctém století Arméni podleli Turkům a ztratili samostatnost. Byli vystaveni značnému útlaku. Kavkazská Arménie hledala od 18. století útočiště u pravoslavných Rusů a v roce 1828 se stala součástí carské říše. Horší byla situace Arménů v Turecku. Turecké úřady proti ní krutě zasáhly v letech 1894 — 1896 a v roce 1909. To velice pobouřilo evropskou veřejnost. K vyhlazovací masakru došlo v letech 1915 — 1916. Padlo mu za obět přes dva milióny tureckých Arménů. Některým Arménům se podařilo uprchnout do Ruska, jiným na Blízký Východ a nebo do zámoří. Dnes se uvádí, že k arménské církvi patří na tři milióny věřících. Z tohoto počtu žije asi polovina v sovětské Arménii.

Člověk je člověkem

Člověk je člověkem
v stisku dlaní,
v přátelském úsměvu,
v pohledu do očí.
Ve dvou se lépe jde
do příkrých strání,
nejméně ve dvou
se slézají úbočí ...
Člověk je člověkem
v pomocném gestu,
kdy druhý cítí,
že není sám.
Kdy srdce nachází
k jinému srdci cestu
a ústa vysloví:
„Já rád tě mám.“
Člověk je člověkem,
kdy s účastí mlčet umí
a po boku jde
kruté bolesti.
Když bez závidy
druhému porozumí
a společně zpívá s ním
píseň o štěstí.
Člověk je člověkem
v Kristu ...

V. Gajdošíková

Právě uprostřed moderního světa, který
nás obklopuje, se člověk často cítí sám.
Potřebuje člověka, toho druhého ... Každý
jsme pro někoho bližním, ale máme také
kolem sebe své bližní. Bližního nám do
cesty ставí Bůh.

